

STICHTING ATD VIERDE WERELD NEDERLAND
Mensenrechtenbeweging met de armste gezinnen
JAARREKENING 2015

“Wij hebben de wanhoop, de schaamte en het onrecht van armoede en uitsluiting moeten ervaren. Wij moeten de risico's hierop voor onze kinderen en toekomstige generaties met heel ons hart en al onze krachten uitbannen.”

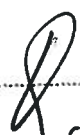
Stichting ATD Vierde Wereld Nederland
Regentesseplein 13, 2562 EV Den Haag
Postbankrekening: NL27INGB000275.22.00

www.atd-vierdewereld.nl

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 07 APR 2016

paraaf

JAARREKENING 2015

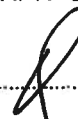
INHOUD	Bladzijde
BESTUURSVERSLAG OVER DE FINANCIËLE GANG VAN ZAKEN IN 2015	3
A Naam en zetel van de Stichting	3
B Het Algemeen Bestuur	3
C Uitgangspunten	4
D Activiteiten	6
Realisatie van de gestelde doelen in de Jaarplanning 2015	14
E Personeel	16
F Algemene onderwerpen	17
G De exploitatie	18
H. De activa op de staat van bezittingen en schulden en het beleggingsbeleid	21
I. De passiva op de staat van bezittingen en schulden	21
J. Werkzaamheden van het bestuur	23
K. Vooruitzichten	23
L. Goedkeuring jaarrekening 2015	24
JAARREKENING 2015	
1.1 Balans	25
1.2 Staat van Baten en Lasten	26
1.2.1 Baten	26
1.2.2 Bestedingen aan doelstellingen	26
1.2.3 Kosten werving baten	26
1.2.4 Kosten beheer en administratie	26
1.3 Toelichting waarderingsgrondslagen	27
1.3.1 Algemeen	27
1.3.2 Balans	27
1.3.3 Grondslagen bepaling overschotten en tekorten	27
1.4 Toelichting op de balans	28
1.4.1.1 Immateriële Vaste Activa	28
1.4.1.2 Materiële Vaste Activa	28
1.4.1.3 Vorderingen	28
1.4.1.4A Beleggingen per fonds	29
1.4.1.4B Beleggingen per risicogroep	29
1.4.1.5 Liquide middelen	29
1.4.2.1 Reserves en fondsen	30
1.4.2.2 Kortlopende schulden	31
1.5 Toelichting op de Staat van Baten en Lasten	32
1.5.1 Baten uit eigen fondsenwerving	32
1.5.2 Giften met bestemming	32
1.5.3 Subsidies	32
1.5.4 Baten beleggingen	33
1.5.5 Overige baten	33
2.0 Nadere specificaties van de baten en lasten	33
3.0 Niet uit de balans blijkende verplichtingen	33
4.0 Doel en aard van de activiteiten	34
Bijlage 1: Specificatie en verdeling van kosten naar bestemming	35
Bijlage 2: Verantwoordingsverklaring	36
Bijlage 3: Jaarplanning 2016	38
Bijlage 4: Begroting 2016	42

CONTROLEVERKLARING

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 07 APR 2016

paraaf

A. Naam en zetel van de stichting

Op 14 november 1971 nam Joseph Wresinski (1917-1988), Fransman en priester en de grondlegger van de Internationale beweging ATD Vierde Wereld, samen met een groep Nederlanders het initiatief om de 'Stichting ATD Vierde Wereld Nederland' op te richten. Haar prioriteit is aandacht voor, betrokkenheid bij en zeggenschap voor de armste en meest vergeten mensen en gezinnen in onze samenleving.

Stichting ATD Vierde Wereld Nederland staat ingeschreven in het stichtingenregister van de Kamer van Koophandel van Haaglanden, onder nummer 41151492. De stichting is bij beschikking d.d. 9 september 2008 door de Belastingdienst (wederom) aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (A.N.B.I.). Bij brief van 2 november 2006 werd de stichting door de Inspecteur van belastingen tevens aangemerkt als instelling van sociale of culturele aard en daarmee vrijgesteld van de heffing van omzetbelasting, een en ander op basis van artikel 11, eerste lid, letter f, van de Wet op de omzetbelasting 1968 (het betreft een vernieuwing van de erkenning van 1995).

De stichting is door het Centraal Bureau Fondsenwerving te Amsterdam, een onafhankelijke stichting, die toezicht houdt op de inzameling van geld voor goede doelen, (in het vervolg met CBF afgekort) sinds het jaar 2000 erkend als 'Keurmerkhouders'. Sinds 2012 beschikt Stichting ATD Vierde Wereld Nederland over het CBF-Certificaat voor kleine goede doelen.

B. Algemeen Bestuur

Conform het gestelde in artikel 5 van de statuten van de Stichting bestaat het bestuur van de stichting uit een door het bestuur te bepalen aantal van tenminste 5 en ten hoogste 15 leden. Alle leden zijn natuurlijke personen. Met uitzondering van de secretaris-generaal van de internationale beweging ATD Vierde Wereld, die ambtshalve lid is van het bestuur, worden bestuursleden door het bestuur benoemd voor de tijd van 3 jaar. Ieder jaar treedt een derde van het aantal zitting hebbende bestuursleden af overeenkomstig een volgorde van aantreden, welke wordt bepaald door de volgorde van benoeming.

Op 31 december 2014 had het bestuur de volgende samenstelling:

voorzitter:	dhr. mr. D. L. van der Lecq	aftredend in juni 2016
secretaris:	mevr. W.M.C. van Paassen	aftredend in juni 2017
penningmeester:	dhr. drs. A.L.J. Flapper	aftredend in juni 2018
leden:	dhr. W. Waterreus	aftredend in juni 2016
	dhr. mr. A.F.C.M. Redegeld	aftredend in juni 2018

Mevr. I.M.G. Pypaert-Perrin is als algemeen secretaris van de internationale beweging op grond van artikel 5, lid 3 van de statuten van de stichting sinds september 2012 ambtshalve lid van het bestuur van de stichting.

Tussen de bestuursleden bestaan geen nauwe familie- of daarmee vergelijkbare relaties. De bestuursleden vervullen geen nevenfuncties, die onverenigbaar zijn met hun bestuursfunctie en vervullen hun bestuurstaken onbezoldigd.

C. Uitgangspunten

“ Als je ook voor anderen op gaat komen wordt je leven heel anders, ga je je eigen leven anders zien. Dan ga je iets betekenen in de samenleving en kun je een bruggenbouwer worden. Dan ga je die eenheid voelen waar iedereen naar op zoek is en die veel mensen heel erg missen. “

ATD Vierde Wereld streeft naar de verwezenlijking van alle mensenrechten in hun ondeelbaarheid voor alle mensen. Wij willen naast de armsten staan en opkomen voor hun gelijkwaardigheid en de samenleving zodanig beïnvloeden, dat de rechten van de armsten worden onderkend, gerespecteerd en gerealiseerd.

De stichting baseert zich volgens haar statuten op de fundamentele uitgangspunten van de Internationale beweging ATD Vierde Wereld en met name:

"Ieder mens als zodanig heeft een fundamentele en onvervreembare waarde die zijn menselijke waardigheid uitmaakt. Welke zijn leef- of denkwijze, maatschappelijke of economische positie, of afstamming ook moge zijn, ieder mens – en met name de arme mens - behoudt geheel deze wezenlijke waarde die hem op één lijn stelt met alle andere mensen. Deze waarde verleent een ieder hetzelfde onvervreembare recht in vrijheid te handelen voor zijn eigen welzijn en dat van anderen. Waar mensen gedoemd zijn in armoede te leven, worden de rechten van de mens geschonden. Zich verenigen om die rechten te doen eerbiedigen is een dure plicht."

Gemeenschappelijke ambities 2013-2017: Samen voor waardigheid.

In november 2013 is op ons ontmoetingscentrum boerderij 't Zwervel met onze leden een start gemaakt om deze internationale ambities, ook in Nederland, in onze activiteiten tot uitdrukking te laten komen. In 2014 werkten honderden actieve leden van de Internationale beweging aan de uitwerking van het hoofddoel "Op zoek gaan naar mensen die geen inbreng hebben". Met het manifest hebben we een start gemaakt met de derde prioriteit "Opkomen voor de rechten van de mens, bouwen aan vrede". In 2015 zijn wij doorgegaan met het geven van een stem aan de armsten in onze steden en wijken. Door gebruik te maken van hun talenten willen we de schaamte, de angst en het onrecht doorbreken. Omdat zij zich uitspreken kunnen wij ook de rechten die de armsten ontberen in kaart brengen en o.a. de politiek wijzen op haar verantwoordelijkheid. Onze focus ligt bij het inzetten van de ervaringsdeskundigheid van de armsten om van hun kennis te leren. Zo hebben wij ook in 2015 weer veel mensen bijeengebracht op ons ontmoetingscentrum 't Zwervel in Wijhe waar wij samen de woorden zochten die ons in staat stellen mee te denken en actief te worden en te blijven in de samenleving.

Een samenvatting van de problematiek: De afstand tussen mensen die in extreme armoede overleven en anderen blijft groeien. De afgelopen jaren hebben wij te maken met een ingrijpende crisis (milieu, economisch en politiek), welke de bevolking die in extreme armoede leeft het meest heeft getroffen. Hierdoor is de situatie van de mensenrechten voor deze groep nog slechter geworden. Het geweld van extreme armoede, onwetendheid, ontberingen en minachting houdt hen gevangen in een dusdanige stilte, dat de armsten eraan twijfelen of zij nog wel deel uitmaken van de menselijke gemeenschap. Maar deze gezinnen in armoede hebben ervaring en kennis die belangrijk is om te delen. Kennis en ervaring waaraan onze samenleving dringend behoefte heeft.

Ons hoofddoel: Op zoek gaan naar de mensen die geen inbreng hebben.

“Samen voor waardigheid”, betekent dat er met alle mensen rekening wordt gehouden als er besluiten worden genomen die invloed hebben op de mensheid. Waardig handelen betekent dat wij kansen moeten scheppen voor de wereld. Een wereld waarin niemand wordt achtergelaten, waar projecten en beleid mensen samenbrengt in plaats van hen te verdelen, waar ongelijkheid kan worden teruggedrongen en waar wij dichterbij de idealen van recht, vrijheid en vrede komen. Dit hoofddoel is een kompas voor alles wat wij ondernemen, voor onszelf, voor onze samenwerking met partners, of waar ieder van ons bij betrokken kan zijn. (religieuze) gemeenschappen, politieke partijen, vakbonden of elders).

*"Voor elkaar zorgen is in het landsbelang. Nu wordt alles je onthouden en achtervolgt het verleden je. Mensen moeten de kans krijgen om hun hele verhaal te vertellen."*¹

Onze eerste prioriteit: Bouwen aan kennis en toegankelijk onderwijs – elk stel hersens telt.

Onderwijs voor mensen van alle leeftijden blijft een prioriteit over de gehele wereld, omdat dit nog lang niet is bereikt. Omdat mensen in situaties van extreme armoede niet de kans gegeven wordt om uiting te geven aan hun eigen ervaring, kunnen zij niet bijdragen aan projecten die hen betreffen. Verspillen van de intelligentie van mannen, vrouwen, jongeren en kinderen die in armoede leven is een ernstige vorm van discriminatie en een enorme verspilling voor de samenleving. Hun intelligentie zou eraan moeten bijdragen om onze “kennis” te vernieuwen, zodat de strijd om de armoede te overwinnen echt efficiënt wordt in haar doel om een rechtvaardiger wereld te verwezenlijken.

"Er is niets mooier dan een ander te verheffen,... het beste uit de ander te halen. Je bent pas een winnaar als iedereen meedoet. Als je zelf winnaar bent dan moet je op jouw beurt de ander een winnaar maken."

Onze tweede prioriteit: Bouwen aan een mensgerichte en milieuvriendelijke economische visie.

Steeds meer maken hedendaagse economische systemen een permanente staat van crisis door, die mensen in extreme armoede dwingen tot inactiviteit. Toch zwoegen en worstelen deze mensen dag in dag uit om in de behoeften van hun gezinnen te voorzien. Zij boksen op tegen een aangetast milieu, waarin zij gedwongen leven en waarin zij hun best doen om hun eigen informele werkgelegenheid te scheppen en hun eigen netwerken van solidariteit op te bouwen. Veel mensen over de hele wereld, afzonderlijk of in netwerken, zijn betrokken bij belangrijke verkenningen van alternatieve economische modellen, waarvan het doel is het bevorderen van het welzijn van mensen en gemeenschappen, met name van de meest achtergestelde onder ons.

"Het gaat niet alleen om problemen, het gaat erom hoe wij samen de maatschappij inrichten."

Onze derde prioriteit: Ons organiseren voor mensenrechten en vrede.

Het is niet langer mogelijk om te spreken van vrede zonder het geweld van armoede te erkennen en de bijdragen die de armsten leveren aan het bestrijden van geweld en aan het bouwen van vrede. Beëindiging van extreme armoede hangt af van publieke actie en maatschappelijk engagement. Wij willen dat al onze leden kunnen profiteren van de mogelijkheden die door moderne communicatiemiddelen worden aangeboden, terwijl zij ook in verbinding blijven staan met hen die nog geen toegang hebben. Wij blijven het belang benadrukken dat mensen elkaar persoonlijk moeten kunnen blijven ontmoeten. Door op deze manier te werken, hebben wij een grotere vrijheid bij het

¹ Deze en de volgende citaten komen uit de besprekingen die voorafgingen aan het manifest ter gelegenheid van het 40 jarig bestaan van 't Zwervel.

vergroten van ons netwerk van vrienden en donateurs en om een financiering van onze organisatie van onderop te kunnen bewerkstelligen.

"Als je uit je isolement komt, is alles mogelijk. Door de solidariteit ontdek je opnieuw je eigen intelligentie, word je kalmer, leef je meer in vrede samen met anderen."

D. Activiteiten

De stichting richt zich voornamelijk op Nederland. Ze werkt echter nauw samen met andere Vierde Wereld zusterorganisaties in de wereld, vooral in de Europese regio waar het "Team Europa" verantwoordelijk is voor de coördinatie. Hetgeen wij in Nederland leren en ondernemen wordt door onze afvaardigingen in Europa binnen EU, de Raad van Europa ingebracht. Ook worden wij mondiaal vertegenwoordigd door onze teams, die met de VN, UNESCO, IAO, het Monetaire Fonds en de Wereldbank samenwerken. Nederland biedt in bijzondere omstandigheden financiële ondersteuning in het kader van activiteiten van de Internationale beweging ATD Vierde Wereld, gevestigd in Pierrelaye, ten noorden van Parijs (Fr.).

De beweging berust op haar actieve leden. Dit zijn:

* **De mensen die armoede in hun leven meemaken:** Zij zijn de eersten die dagelijks tegen armoede en voor een menswaardig bestaan strijden. Zij maken mee waar het in onze democratische samenleving aan schort. Zij worden in de beweging ondersteund om hun verhaal te doen en samengebracht om bondgenoten te ontmoeten. Waar mogelijk werken deze "ervaringsdeskundigen" actief mee in de beweging en verenigen zij zich ook in lokale groepen in het land.

* **Het internationale volontariaat** verenigt mannen en vrouwen (500 wereldwijd) van verschillende nationaliteiten, uit alle milieus, uit allerlei beroepsgroepen en met uiteenlopende levensbeschouwingen. Volontairs zetten, als vaste medewerker van ATD Vierde Wereld hun ervaring, kennis en bevoegdheid in om, meerdere jaren of hun leven lang, extreme armoede te helpen opheffen. Ze ontvangen hiervoor, ongeacht hun opleidingsniveau, anciënniteit of verantwoordelijkheid in de organisatie, eenzelfde geldelijke beloning (in Nederland het minimumloon). Zij staan garant voor de doelstellingen van de beweging, in het bijzonder voor de trouw en prioriteit aan de armsten.

* **Medestanders** zijn de "bruggenbouwers" tussen de samenleving en de mensen die door die maatschappij worden uitgesloten. Op school, op de werkplek, in de kerk, vereniging of politieke partij,... daar waar medestanders in hun dagelijks leven actief zijn, laten ze de stem van de armsten horen en helpen zo om de samenleving van binnenuit te veranderen. Velen zetten eveneens, op vrijwillige basis, hun vaardigheden in bij activiteiten van de beweging (workshops, administratieve en organisatorische medewerking...) of staan gezinnen in armoede terzijde en worden door hen geïnspireerd.

"In iedere gemeente kunnen plaatsen worden gebouwd waar met elkaar wordt gesproken, waar ontmoetingen plaatsvinden tussen armen en niet armen, om tot verandering te komen."

De stichting draagt onder meer financiële verantwoordelijkheid voor:

1. Het ontmoetingscentrum 't Zwervel in Olst-Wijhe (Ov.).

Mensen die armoede in hun leven kennen, worden op 't Zwervel uitgenodigd voor ontmoeting en vormingsmomenten; zij uiten hun mening en wisselen, samen met anderen – “arm en niet arm” – van gedachten om zo hun recht op vereniging en vergadering uit te oefenen. Tijdens deze ontmoetingen denken wij na over de te volgen actie om invloed uit te oefenen in alle mogelijke sectoren van de samenleving.

Op 't Zwervel zijn in 2015 een 16-tal evenementen van één of meerdere dagen georganiseerd. In totaal waren bij deze evenementen 650 deelnemers betrokken, waaronder 270 die armoede in hun leven meemaken. Het aantal overnachtingen op de boerderij bedroeg 750. Een groep van rond de 25 vrijwilligers, volontairs en stagiaires hebben deze ontmoetingen ondersteund en waren medeverantwoordelijk voor het dagelijkse reilen en zeilen op de boerderij. Hierbij is te vermelden dat mensen die zelf armoede in hun leven meemaken bij de ontvangst van de gasten op de boerderij betrokken zijn.

De leden van de groep vrijwilligers uit de regio Olst-Wijhe werken wekelijks, gedurende het gehele jaar, op de voor hen geschikte dagen op de boerderij. Zij doen het regelmatige onderhoud aan de gebouwen. Met hen zijn, gedurende het jaar, vier bijeenkomsten geweest om ervaringen uit te wisselen, de werkzaamheden te plannen en te evalueren. Verder onderhoudt het team en een aantal vrijwilligers rondom de boerderij contacten met alle mogelijke mensen die informatie willen en zich op de een of andere manier willen inzetten.

Het nationale Forum is drie maal op de boerderij bijeengekomen. Deze ontmoetingen zijn door enkele volontairs, medestanders en gezinnen samen voorbereid. Een groep van vrienden nam de praktische organisatie van deze dagen voor haar rekening. De voorbereiding van het Forum vond plaats in de lokale groepen en partnerorganisaties als het Ubuntuhuis in Utrecht en het Annahuis in Breda.

In november 2015 namen 25 mensen deel aan de nationale programmering. Deze ontmoeting was geheel gewijd aan de invulling van het jaarprogramma voor 2016 uitgaande van de gezamenlijke doelstelling van de beweging in zijn algemeenheid: "Het op zoek gaan naar mensen die geen stem hebben". Wij zullen hieraan tot in 2017 blijven werken.

Er zijn in 2015 'bouwdagen' georganiseerd. Het gaat hier niet alleen om het vrijwillig inzetten van krachten om de boerderij te onderhouden. Het is tevens geheel in de lijn van onze doelstelling, een uitgelezen mogelijkheid van ontmoeten en samenwerken om de boerderij naar ieders inzicht in te richten. Zo is het bos bijgehouden, is er o.a. een invalidentoilet gebouwd, is de kelder is onder handen genomen, zijn er gordijnen genaaid voor de huiskamer van de boerderij, is er een nieuw geluidsopnamesysteem geïnstalleerd en is er een tentoonstellingswand gebouwd in de Joseph Wresinski Zaal.

Bijzonder dit jaar was dat een aantal gezinnen een familieruïne op 't Zwervel hebben gehouden. Dit bracht extra financiële middelen op en mensen die de boerderij goed kennen konden hun familie de beweging laten ontdekken.

Ook jongeren hebben zich hierbij ingezet op de boerderij o.a. een groep uit Oost-Europa en een groep Nederlandse jongeren die ook gewerkt hebben aan de jongerenwebsite Djynamo.

Verder hebben vrijwilligers energie gestoken in het overbrengen van het fotoarchief naar het Landelijk Centrum in Den Haag. Dit maakt ruimte en menskracht vrij voor toekomstige activiteiten.

2. De Vierde Wereld Forum dagen.

Gezinnen, medestanders en partners, al dan niet verenigd in lokale groepen, worden aangemoedigd en ondersteund om hun activiteiten (mede) te richten op (de voorbereiding en verdere uitwerking van) de zogenaamde Vierde Wereld Forumdagen, die sinds 2009 plaats vinden op 't Zwervel.

De Forumdagen zijn bedoeld om, uitgaand van de armste burgers, een gezamenlijke kennis en actie uit te bouwen. Dank zij deze dagen kunnen mensen van verschillende achtergrond op een langduriger basis met elkaar optrekken, zodat ze echte persoonlijke en maatschappelijke verandering op gang kunnen brengen, op een manier die recht doet aan de gelijkwaardigheid van de armste burgers.

Het Forum: Een plaats waar identiteit tot stand komt.

Het Forum brengt mensen bijeen die eenzelfde ervaring hebben van uitgesloten zijn als gevolg van armoede. Door het delen van diepgaande ervaringen ontstaat er zelfrespect en trots: "Wij hebben een plek en een rol in de geschiedenis van de (Vierde) Wereld."

"Om in de toekomst te kunnen vechten voor wat we waard zijn, moeten we onze ervaringen delen en vechten als een muur naar de maatschappij en haar leren dat wij er ook nog zijn, anders zakken we nog verder weg. Wij moeten laten zien wie we zijn, hoe we zijn. Dat we voor elkaar opkomen en ons niet hoeven te schamen voor wat we zijn..."

Het Forum: Een volksuniversiteit.

Een plaats om te denken, zich uit te spreken. Het gaat niet om het praten op zich, om "iets" te vertellen, het gaat om een serieuze inhoud: samen leren om geordend te denken. Dat gebeurt door lokale voorbereiding, uitwisseling met anderen en het schrijven van verslagen.

Het Forum: Een plaats van dialoog.

Tijdens het Forum gaan mensen in armoede in dialoog met andere maatschappelijke milieus; een uitgenodigde gast in verband met het thema, belangstellenden, medestanders van de beweging. Zo oefenen wij burgerschap. De kennis van mensen in armoede moet gekend worden en deze kennis moet zich "kruisen" met kennis van andere mensen en praktijken. Het Forum is daardoor geen exclusieve groep van mensen in armoede.

"Het gaat om de herkenning en de erkenning. Door naar elkaar te luisteren krijgen de mensen die in armoede zitten een stem. Pas dan kun je uit de schaamte komen en kun je begrijpen dat je niet de enge bent die armoede meemaakt."

Het Forum: Een plaats die vormt om zelf actief te kunnen worden.

Het Forum is niet bedoeld om alleen maar gezelligheid en kennis te komen "halen". Het is de bedoeling om samen kracht te verzamelen om in beweging te komen; andere mensen op te zoeken en uit te nodigen voor bijeenkomsten, met de schoolleiding te durven praten, opkomen voor mensen die onwaardig behandeld worden, actief meewerken aan de uitbouw van de Vierde wereldbeweging.

"Mensen van wie nu de stem ontbreekt moeten vertegenwoordigd zijn in overheidsbeleid en beleid van instanties. Zonder hen is het onmogelijk om de schaamte en de wanhoop te herkennen."

Onderwerpen die tijdens het Forum zijn uitgediept of waar verder aan wordt doorgewerkt:

– rond **ervaringsdeskundigheid** van mensen die armoede kennen. Deze training hebben wij in samenwerking met het Ubuntuhuis in Utrecht en de Stichting de Link verzorgd.

'Maar op een gegeven moment moet je uit dat kleine groepje...uit dat praten over problemen, want anders blijf je hangen. Dus moet je eruit, moet je andere mensen aan gaan spreken, ook mensen die geen armoede kennen in hun leven, om hen te zeggen: "Kijk eens wat er om je heen gebeurt! Je moet bruggen gaan slaan, mensen gaan wakker schudden en dan worden er deuren op een kier gezet. Maar daarvoor moet je ook dingen organiseren waarbij je mensen kunt uitnodigen.' A. uit Deventer.

– rond **de schaamte en de angst** die speelt bij mensen die zich afzonderen en het idee hebben geen deel uit te maken van onze samenleving of de gemeenschap in de wijk waar zij leven.

'Armoede beperkt je om anderen te ontmoeten. Je nodigt de ander niet uit omdat je niets aan te bieden hebt. Wat doe je als je zoontje met het buurjongetje naar een tropisch zwemparadijs wil? Het gaat ook om merkkleding, om vakantie... Armoede maakt mensen ziek, torenhoge schulden, spullen die kapot gaan. Mensen gaan zich met je leven bemoeien.' J. uit Den Haag.

– rond **het leren luisteren naar de voorstellen van mensen die armoede in hun leven kennen en hoe deze te realiseren** – bijvoorbeeld door in gesprek te gaan met medeburgers en de lokale politiek in samenwerking met andere organisaties zoals het Annahuis in Breda

'Het is belangrijk dat er in de buurten regelmatig bijeen wordt gekomen, dan is het ook eenvoudiger om mensen te betrekken bij het vinden van oplossingen...voor zichzelf maar ook voor buurtgenoten.' W. uit Amersfoort.

– rond **de organisatie van lunchbijeenkomsten en debatavonden** zoals dat in samenwerking met Prota met deelname van ambtenaren van de gemeente Oss is gebeurt ter voorkoming van belangrijke zaken die in onze wijken spelen, zoals de mislukte besluitvorming en uit de hand lopende protesten bij het vluchtelingendebat.

– rond **langdurige engagementen**; hoe je het vol kunt houden en elkaar kunt ondersteunen.

– rond het op zoek gaan in je buurt naar **de mensen die geen stem maar wel ideeën hebben**.

'Er is niets mooier dan een ander te verheffen...het beste uit de ander te halen. Je bent pas een winnaar als iedereen meedoet. Als je zelf winnaar bent dan moet je op jouw beurt de ander een winnaar maken.' G. uit Utrecht.

Ook andere, bredere thema's worden uitgewerkt, bijvoorbeeld verdieping van artikelen uit de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens of ten aanzien van het amenderen van de Nederlandse Grondwet op uitnodiging van het College van de Rechten van de Mens met als doel armoede en uitsluiting als grond voor sociale discriminatie toe te voegen aan Artikel 1 van de Grondwet.

'Als mens kan ik niet toelaten hoe dagelijks de Rechten van de Mens geschonden worden. Als mensenrechtenactivist doe ik het op mijn manier. Dagelijks steun ik mensen 'terug' in hun kracht al is het voor 5 minuten. Ik kan wel groter denken, maar het dagelijks leven telt ook mee. Als ik de anderen niet zou steunen dan zou ik een leegte voelen.' J. uit Breda.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Een kern van zo'n 30 tot 40 vaste deelnemers nam in 2015 deel aan deze Forumdagen die toch een open karakter hebben en zo verwelkomen wij jaarlijks een gelijk aantal nieuwe deelnemers die zich willen vormen om nieuwe initiatieven te ontwikkelen. Een jaarlijkse ontmoetingsdag richt zich tot zo'n 100 mensen die zich willen informeren over hoe zij actief kunnen worden in hun buurt of stad. Een belangrijk onderdeel van de Forumdagen vormen de workshops rond de onderwerpen die in het Forum worden besproken. Kunstenaars of andere in creativiteit kundige mensen delen hierbij hun kennis met de deelnemers en helpen hen om zich ook d.m.v. tekenen, zang, theater, schrijven, e.d. uit te drukken.

Ontmoetingen op 't Zwervel naast het Forum.

- Weekeinde ervaringsdeskundigheid

In samenwerking met het Ubuntuhuis en de Stichting Vonk uit België is gewerkt aan hoe ook de beweging het begrip 'ervaringsdeskundige invulling kan geven. Besproken is welke valkuilen er op de loer liggen en hoe de kennis en de ervaring van mensen die zelf armoede kennen op een goede manier kan worden ingezet.

- Vormingsweekeinde Europese Volksuniversiteit

In mei zijn 21 deelnemers samengekomen om na te denken over hoe het delen van kennis in de praktijk kan worden gebracht door het organiseren van Volksuniversiteiten of Forumdagen.

- Europees Seminar: 'Op zoek gaan naar de mensen die geen stem hebben'.

In verschillende delen van Europa is de balans opgemaakt t.a.v. ons op zoek gaan naar mensen die geen stem hebben. In Wijke werd deze ontmoeting voor Noord Europa georganiseerd. Gewerkt wordt aan een eindverslag waar de inspanningen van alle ontmoetingen worden gebundeld.

Internationale expertise

Individuele leden van de beweging in Nederland leverden ook in 2015 bijdragen aan het internationale expertisethema van de internationale beweging rond de gemeenschappelijke ambities. Het gaat hier o.a. om bijdragen aan de studie naar de effecten van de millenniumdoelen en van de internationale erkenning van de zienswijze van ATD Vierde Wereld om bij de norm voor extreme armoede niet alleen de financiële aspecten te laten wegen, maar ook andere bestaanszekerheden en begrippen als schaamte, wanhoop en angst.

Zomerforum

Twee zomerfora werden georganiseerd. Hieraan namen samen 22 mensen deel. Beide fora stonden in het teken van de voorbereiding van de internationale ontmoeting op 't Zwervel rond het geven van een stem aan mensen die nooit worden bereikt. Tijdens het eerste forum werd de Nederlandse bijdrage aan de internationale ontmoeting geschreven en tijdens de tweede werd op creatieve wijze inhoud gegeven aan het thema. Voorbeelden van hoe je in je wijk actief kunt worden werden beschreven zodat zij op een later tijdstip met de internationale delegaties konden worden uitgewisseld.

Al vele jaren is G. betrokken bij de Vierde Wereld en bezoekt hij met grote regelmaat ons vormingscentrum 't Zwervel. Vanuit de Haagse Molenwijk is hij met zijn gezin een tiental jaren geleden verhuisd naar een wijk in Zoetermeer. Het was heel moeilijk voor hem en zijn gezin te aarden in deze nieuwe omgeving. G: *'Wij werden door de mensen in de straat een asociaal gezin genoemd en onze kinderen noemden ze luizenkoppen.'*

Geïnspireerd door hetgeen hij met de Vierde Wereld in zijn jonge jaren in 'Vierde Wereld Huis van Beroepen' had meegemaakt, heeft G. het er niet bij laten zitten en heeft hij, aangemoedigd door het team van 't Zwervel, contact gezocht met zijn burens. G: *'Ik merkte op een gegeven moment dat de*

mensen die ons uitsloten en asociaal noemen het ook heel moeilijk hadden en eigenlijk ook in stille armoede leefden.'

Samen heeft hij met deze burens een buurtforum opgericht en hebben zij met hun kleine groepje weer andere burens warm kunnen maken om activiteiten in de wijk te gaan organiseren.

Het buurtforum kon op 't Zwervel kennis maken met andere groepen en, ondersteund door de werkers aldaar, inhoud geven aan hun verlangens de mensens die het meest uitgesloten waren in de wijk te betrekken bij hun initiatief. G: *'Het gaat om zelfvertrouwen krijgen en vertrouwen geven.'*

3. Het Landelijk Centrum te 's-Gravenhage.

Het is de zetel van de stichting van waaruit ook de activiteiten ten aanzien van de fondsenwerving en de administratie worden gecoördineerd. Het centrum onderhoudt contacten met de samenleving in het algemeen, geïnteresseerden en leden in het bijzonder. Door het uitdragen van de aanpak en de activiteiten van ATD Vierde Wereld en door de samenwerking met andere organisaties, wordt de verbondenheid met de Vierde Wereld gestalte gegeven.

Het centrum werft nieuwe actieve leden. Verder geeft het centrum publicaties uit, verschaft informatie en coördineert campagnes, waaronder de wenskaartencampagne. Een begin is gemaakt van de vervanging van de software voor het adressenbestand en het samenvoegen van het algemene ledenbestand en het bestand van de boerderij 't Zwervel. Ook is een begin gemaakt aan het vernieuwen van de website welke in begin 2016 gereed moet komen. Doel is meer mogelijkheden te hebben om ook via de site fondsen te werven en nieuwe mensens voor de beweging te interesseren en zo ons draagvlak in de samenleving te verbreden.

Volontairs en medestanders hebben in 2015 in binnen- en buitenland een 20-tal lezingen georganiseerd over uiteenlopende onderwerpen voor groepen, op scholen en voor maatschappelijke instellingen over de Vierde Wereld en ook over de door hen geschreven boeken.

Vanuit het Landelijk Centrum worden contacten gelegd en onderhouden met mensens die zich met een korte stage of zelfs langduriger binnen het volontariaat willen inzetten. Twee maal twee echtparen zijn voor stages ontvangen en hebben het grootste deel van hun 'stages' op de boerderij doorgebracht.

"De ideale samenleving moet gebaseerd zijn op rechtvaardigheid en menswaardigheid, zo staat het ook in de Grondwet."

4. Internationale projecten en samenwerking.

De stichting ondersteunt Nederlandse leden van het internationaal volontariaat, die zich inzetten in en voor projecten van de beweging met haar internationale dimensie. Zij neemt deel aan, organiseert en steunt internationale activiteiten, zoals vormingsbijeenkomsten en uitwisselingsprogramma's in Nederland en Europa met mensens en groepen die in andere continenten actief zijn. Zij geeft tevens financiële steun aan projecten van de internationale beweging.

In 2015 namen wij zelf een belangrijke rol in de ontvangst van buitenlandse delegaties o.a. voor de ontmoeting (35 deelnemers) rond onze gemeenschappelijke ambities (voor Noord-Europa) en voor de deskundigheidsbevordering van mensens die verantwoordelijkheden (21 deelnemers) nemen in de volksuniversiteiten of Forum zoals wij deze in Nederland noemen. Tijdens deze internationale ontmoetingen zijn de bijdragen van een aanzienlijke delegatie vanuit Nederland van groot belang

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

omdat zij de gelegenheid krijgen hun actie met een groter (internationaal) publiek te delen en om de internationale dimensie van de beweging te ontdekken.

Ook namen vrijwilligers deel aan bijeenkomsten rond kennis ten aanzien van extreme armoede en leverden zij bijdragen voor de internationale teams die de vertegenwoordiging op zich nemen binnen internationale organisaties als de Verenigde Naties, de Raad van Europa, e.d.

5. Fonto, centrum voor de geschiedschrijving van de allerarmsten in Europa

Om de geschiedenis van de armste gezinnen in Europa zichtbaar te maken, begon in september 2000 het Vierde Wereld-project Fonto (*fonto betekent 'bron' in het Esperanto*). Het eerste doel is de armsten hun wortels te laten terugvinden, waardoor zij trots kunnen zijn op hun moedige voorouders en hun eigenwaarde kan groeien. Tevens kunnen niet-armen meer waardering en respect voor de armsten krijgen en de armsten meer als onmisbare volwaardige burgers tegemoet gaan treden. Fonto, vanaf maart 2001 in Delft gevestigd, verzamelt en registreert gegevens en objecten over de geschiedenis van de armsten in Nederland en andere Europese landen. Naast een onderzoeks-, informatie-, en vormingsfunctie, heeft Fonto ook een bewaarfunctie. Fonto is verbonden met het 'Institut de Recherche et de Formation aux Relations Humaines' in Baillet-en-France (F.), het onderzoeksinstituut van de internationale beweging ATD Vierde Wereld. Fonto wil de verworven inzichten en documenten op geëigende wijze bekend maken o.m. door samenwerkingsverbanden met historici, musea en archieven, en door publicaties en spreekbeurten in binnen- en buitenland. Zo worden lezingen georganiseerd met als doel de extreme armoede in zijn historische context te plaatsen en inzicht te verschaffen over de ingrijpende gevolgen van extreme armoede op het leven van gezinnen in Europa, alsook om vorming te bieden aan leden van de beweging en andere deelnemers en te laten zien hoe vanuit een historisch perspectief aan nieuwe inzichten kan worden gewerkt.

Sinds 2004 doet een vrijwilliger van Fonto minutieus en uitgebreid onderzoek naar de armsten in de archieven van de stad Delft van 1571-1938. Deze gegevens zijn gedigitaliseerd. Hij is nu ook bezig met het maken van verschillende indexen op naam van de armsten, op data waarop zij worden vermeld en op onderwerp.

Fonto ontving ook dit jaar weer vanuit diverse Europese landen boeken en artikelen over de geschiedenis van de armsten en eveneens nieuwe aanwijzingen, waar daarover ook op internet meer gegevens zijn te vinden.

6. Partnerschap, uitgevoerd door coördinatiegroep, lokale groepen en actieve leden.

Partnerschap wil de samenwerking en betrokkenheid bevorderen van leden van de beweging onderling en met anti-armoede partners. Ze wil tevens de pleitbezorging van de allerarmsten naar de samenleving toe vorm geven.

In 2015 hebben wij op uitnodiging van het College voor de Rechten van de Mens een bijdrage geleverd waarin ATD Vierde Wereld aangaf waarom 'sociale afkomst' als grond voor het niet mogen discrimineren, zou moeten worden opgenomen (Artikel 1).

Citaat uit de toespraak bij het College voor de Rechten van de Mens:

Ons is gevraagd of "maatschappelijke afkomst" moet worden toegevoegd aan artikel 1 van de Grondwet. Ons antwoord is: Jazeker. Wij vinden niet dat discriminatie op grond van

maatschappelijke afkomst voldoende afgedekt zou zijn door de zinsnede in Artikel 1 “... op welke grond dan ook”.

De toevoeging “maatschappelijke afkomst” geeft de armsten een gezicht, een stem. Het geeft herkenning en erkenning. Het zal de 'bagatellisering' van het armoedevraagstuk doen afnemen.

Met die toevoeging zal er, gezien vanuit het gelijkheidsbeginsel, gericht naar sociale discriminatie worden gekeken en geeft het College voor de Rechten van de Mens nog meer redenen om haar tanden te zetten in deze vorm van ongelijkheid.

(...) Vanwege de internationale erkenning dat extreme armoede een schending is van de Rechten van de Mens moet de menselijke waardigheid die hier in het geding is, ook in onze Grondwet terug komen. Ook het Europees Sociaal Handvest spreekt hierover en Nederland is ook hier aan gehouden.

Op verschillende plaatsen zijn mogelijkheden waargenomen om inspraak te doen gelden in de lokale politiek. Hierbij zijn de deelname aan coalities van organisaties met vergelijkbare doelstellingen t.a.v. armoede bestrijding zoals 'Delen achter de Duinen' in Den Haag, Prota in Oss, etc. Een inleiding in Den Haag van leden van de Vierde Wereld Beweging ten overstaan van een publiek met o.a. raadsleden van alle politieke partijen, maakte grote indruk bij de aanwezigen en hebben geleid tot nieuwe relaties en werkverbanden.

De Vierde Wereld vraagt de Haagse Gemeenteraad om een permanente consultatie van de allerarmsten. Den Haag, 28 mei.

Acht gemeenteraadsleden van verschillende politieke partijen, waaronder de coalitie, vijftig bewoners van de Schilderswijk en maatschappelijke organisaties, gingen op uitnodiging van het MOC (Multicultureel Ontmoetingscentrum) met elkaar in debat over de effectiviteit van de armoedebestrijding in de gemeente.

Den Haag telt momenteel 44.270 huishoudens die moeten rondkomen van een inkomen tot 110% van het sociaal minimum, met ruim 23 duizend kinderen (22%). De gemeente geeft dit jaar 65 miljoen uit voor armoedebestrijding. (...) Het zou getuigen van moed als de partijen in de raad zich over hun partijpolitieke verschillen heen zouden zetten en samen zouden optrekken om de armsten in de gemeente een (gelijk-)waardig bestaan te bieden. Wellicht kan een permanente consultatie van de armsten deze verschillen doen verdwijnen, omdat de armoede dan een gezicht krijgt.

Door de lokale groepen in Heerlen, Den Haag/Zoetermeer, Amersfoort, Utrecht, Oss en Breda werd deelgenomen aan bijeenkomsten over zaken als lokaal armoedebeleid en participatie. Regelmatige bijeenkomsten in die regio's bereiden deze ontmoetingen voor. Een sterk moment waar samenwerking wordt gezocht met andere organisaties vormen de manifestaties rond 17 oktober, de internationale dag van verzet tegen extreme armoede.

Een kleine delegatie heeft in Brussel deelgenomen aan een ontmoeting met Europarlementariërs georganiseerd door de “Interpartijgroep Vierde Wereld - Europese Unie”. Het was eveneens een gelegenheid om onze Nederlandse cultuur en ervaringen in te brengen.

Volontariaatsontmoetingen hebben eveneens op het Landelijk Centrum plaatsgevonden.

De coördinatiegroep heeft in 2015 tijdens een evaluatie-programmeringsweek georganiseerd en met een 25-tal leden van de beweging het jaarplan 2016 opgesteld.

In alle delen het land wordt door leden gewerkt aan verbintenissen met de plaatselijke en landelijke politiek. Gewerkt wordt aan een gemeenschappelijke actie m.b.t. de politieke vertegenwoordiging van de allerarmsten waarbij nadrukkelijk een beroep wordt gedaan op de ervaringsdeskundigen, de

mensen die zelf armoede in hun leven meemaken. Een start is gemaakt met het samenbrengen van feiten om de politieke vertegenwoordiging te kunnen ondersteunen.

De voornaamste opdracht van de nationaal coördinator en de coördinatiegroep is om de werkzaamheden en initiatieven van leden van de beweging in Nederland te stimuleren, begeleiden en ondersteunen. Ze dragen zorg voor de uitvoering, samenhang, evaluatie en voortgang van het beleid. Deze activiteiten ontwikkelen zij in goed overleg met het bestuur – o.m. via een periodiek overleg met de voorzitter van het bestuur - en met de internationale beweging.

De activiteiten onder Partnerschap bevorderen de vertegenwoordiging van de beweging met delegaties van actieve leden, de deelname aan seminars en de organisatie van publieke evenementen zoals de viering van Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede (17 oktober).

De beweging geeft jaarlijks een (verkort) overzicht van de activiteiten uit. Hierin doet zij op laagdrempelige wijze verslag van de stand van zaken met betrekking tot de doelstellingen en de activiteiten van de beweging.

“Is het normaal dat er steeds meer armen bij komen? Moet er niet een beroep worden gedaan op mensen die armoede kennen om van hun moed en vindingrijkheid te profiteren.”

Realisatie, in kort bestek, van de gestelde doelen in de Jaarplanning 2015

In 2015 zijn alle lokale, nationale en ook internationale ontmoetingen, die wij ons tijdens de programmering hadden voorgenomen, uitgevoerd. Bijzonder was de gedachtevorming rond ervaringsdeskundigheid, de training en vorming rond de volksuniversiteiten of fora, en het internationaal verdiepen van wat wij leren uit de dynamiek van het op zoek gaan naar mensen die geen stem hebben. Er is gewerkt aan duo-vorming; samen op stap gaan en elkaar versterken.

Hiernaast zijn ofwel vanuit de beweging, ofwel vanuit de deelnemers in de lokale groepen, alle mogelijke acties ondernomen. Hierbij valt te denken aan de deelname van individuele leden aan maatjesprojecten, stands tijdens festivals, bijvoorbeeld met jongeren aan het Grass roots festival in Salland, deelname in politieke fora of werkgroepen vaak samen met andere organisaties zoals in Den Haag met het collectief "Delen achter de Duinen". Verder de vertegenwoordiging binnen politieke partijen, lezingen in buurthuizen, kerken of tijdens manifestaties, deelname aan - of organisatie van armoedeconferenties, correspondenties en ondersteuning van persoonlijke initiatieven, het vrijwillig werken ter ondersteuning en renovatie van onze gebouwen, fondswervingsinitiatieven, de lezingen die in binnen en buitenland zijn gehouden rond publicaties, de deelname en het bijdragen leveren aan internationale studies of rapportages, het op regelmatige basis bezoeken en leren kennen van zeer geïsoleerde mensen, etc.

17 oktober, de VN werelddag van verzet tegen extreme armoede, is op veel plaatsen in het land gevierd. (Amersfoort, Amsterdam, Oss, Rotterdam, Tilburg, Wijhe, Utrecht, Breda, Den Haag, Heerlen,..). Steeds meer organisaties verenigen zich en grijpen deze dag aan om in gesprek te gaan met overheden en burgers. Daarnaast zijn in de loop van het jaar zo'n 10 voorlichtingsbijeenkomsten in het land georganiseerd.

Op de boerderij 't Zwervel zijn tal van nationale en internationale ontmoetingen georganiseerd en heeft het aantal overnachtingen op 't Zwervel in 2015 gelijke tred gehouden met de stijging die wij in het jubileumjaar mochten meemaken. Al deze ontmoetingen maakten dat 't Zwervel in 2015 goed

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

benut is geweest en er daarvoor wederom een uitzonderlijke prestatie is geleverd door de staf ter plekke die de zorg, veelal vrijwillig, voor al deze ontvangsten heeft gedragen.

Tijdens onze Forumactiviteiten en bijeenkomsten in lokale groepen, hebben wij nog sterker ondersteuning geboden aan de actie. Het delen van kennis en het smeden van onderlinge banden, zodat we écht verantwoordelijkheid voor elkaar dragen, stond ook in 2015 voorop.

In 2015 is de krant regelmatig uitgekomen en is een start gemaakt aan het ontwikkelen van een nieuwe website. De krant zal veranderingen ondergaan en voorbereidingen worden getroffen om deze online aan te bieden. Een nieuwe huisstijl is ontwikkeld op basis van een nieuw internationaal logo. Tevens hebben wij tijdens ontmoetingen en workshops, die op de boerderij werden georganiseerd, onze onderlinge verbondenheid vergroot door, bijvoorbeeld tijdens het Zomerforum, het samen ervaren van cultuur, kunst en creativiteit. Het kunstatelier, ingericht in de “varkensstal”, heeft haar nut bewezen, door afwisseling te bieden voor groepen om even niet met het hoofd, maar zich met de handen te kunnen uitdrukken. Een bijzondere bijdrage werd geleverd voor de culturele route in het bos nl. de tafel van de vergeten zorgen.

Nu is er in het bos een nieuwe markante plek die mensen aan het denken moet gaan zetten. Er staat een tafel die is gemaakt van boomstammen en een ruw afgezaagde schijf van een omgevallen boom. Het hout is onbewerkt, het tafelblad is niet glad, maar staat vol hobbels en puntige uitsteeksels. De maker noemt het: *'de tafel van de vergeten zorgen'*. Het is voor hem een symbool voor een week op 't Zwervel. Een week waarin hij even uit de zwaarte van zijn dagelijks bestaan kon stappen en zich bevrijdt voelde van zijn zorgen.

Ook is dit jaar samengewerkt met Djynamo, de jongeren dynamiek van de internationale beweging en hebben Nederlandse jongeren samengewerkt aan de ontwikkeling van een website en een facebookgroep.

In dit verslag is te zien dat wij onze financiële doelen niet helemaal hebben gehaald, maar dat er zuiniger is gewerkt als was begroot en er een aanzienlijke vermindering is van het begrotingstekort t.o.v. vorig jaar. De werkzaamheden die in gang zijn gezet rond de fondswerving laten hun resultaten zien en wij hopen dat de trend van het teruglopende tekort, het volgende jaar wordt omgebogen tot een bescheiden positief resultaat.

In het kennissecretariaat werken wij samen om het vraagstuk van langdurige armoede te bestuderen om, door gedegen kennis, de armsten beter te kunnen vertegenwoordigen. Er zijn relaties gelegd met politieke partijen, met de overheid en met het College voor de Rechten van de Mens. Verder is een belangwekkende Vierde Wereld Verkenningen (23) verschenen over de vormingsbijeenkomsten (1966) waarin Joseph Wresinski, de oprichter van de Vierde Wereldbeweging, vragen beantwoord van vrijwilligers en zijn naaste medewerkers, en waar hij zijn denken en visie formuleerde.

Waarom leggen wij onze aanwezigheid op aan gezinnen die in armoede leven? Zovelen vóór ons hebben dat gedaan. Ons belangrijkste principe daarbij is: dat wij nooit zomaar bij hen naar binnen lopen. Niet ieder van ons heeft dat altijd begrepen. Sommigen hebben ons dat zelfs verweten: zij zeiden dat wij er niet echt waren voor de gezinnen, omdat wij hen niet kwamen helpen. We deden hun was niet, we pasten niet op hun kinderen, we maakten hun barakken niet schoon,...

Het is waar: tot nu toe werden deze gezinnen op deze manier geholpen. Het was de enige kruimel die voor hen van de tafel viel. Er was een kentering nodig. Ook de gezinnen moesten eraan wennen dat wij bij de deur bleven staan, maar wij probeerden dieper in te gaan op wat zij nodig hadden. Want bij alles wat wij hebben opgezet, was het de bedoeling om breder en verder te kijken.

Naast de veelheid van activiteiten in 2015 hebben ook gewerkt aan het beantwoorden van de vragen: “Wie zijn vandaag de personen en gezinnen, die het meest onder armoede en uitsluiting hebben te lijden?” Deze vraag is en blijft het vertrekpunt van een zoektocht in wijken en steden, die sinds de oprichting van de beweging in Nederland nadrukkelijk gestalte heeft gekregen. Het is wezenlijk voor ons om deze “zoektocht” nooit op te geven. Om hier praktisch aan te werken, trokken duo's het land in om mensen die armoede in hun leven meemaken te ondervragen en uit te nodigen bij onze activiteiten.

Daarnaast is ook in 2015, doorgegaan met “verdieping”. Ook hebben werkzaamheden in 2015 op het internationale Vierde Wereld Joseph Wresinski Centrum voor documentatie en onderzoek in Baïllet (F) doorgang kunnen vinden en is wederom gewerkt aan de toegankelijkheid van de Nederlandse archieven die daar worden bewaard.

Om het draagvlak voor onze doelstelling te vergroten hebben wij in 2015 getracht te werken aan de naamsbekendheid en een groter bereik van bijvoorbeeld onze publicaties en opvattingen. Hoewel wij ons dit voornamen, blijft het moeilijk om in te schatten wat het uiteindelijke resultaat is. Het blijft een belangrijke uitdaging voor de toekomst om ervoor te zorgen dat ons adressenbestand blijft groeien.

E. Personeel

Personele aspecten en met de beweging verbonden personen

1. Internationaal Volontariaat

Er zijn dertien Nederlanders lid van het internationaal volontariaat van de internationale beweging ATD Vierde Wereld. Negen ervan verblijven in Nederland (hiervan ontvangen vier een pensioen in Nederland, maar zijn nog wel als vrijwillig actief) en vier in het buitenland waarvan er één met pensioen (Frankrijk, Duitsland, Centraal Afrikaanse Republiek en de Verenigde Staten). Voor de vrijwillig die in de Verenigde Staten van Amerika werkt, betaalt de beweging in Nederland, volgens internationaal gebruik, als thuisland een zogenaamde solidariteitsbijdrage.

Leden van het volontariaat nemen genoeg met een aanmerkelijk lagere beloning voor hun werk dan zij, op grond van opleiding, ervaring, anciënniteit en verantwoordelijkheden, op de arbeidsmarkt zouden kunnen verdienen. Over de hoogte van de vergoeding, gerelateerd aan het minimumloon, die hen via de stichting wordt toegekend, wordt internationaal coördinerend overleg gevoerd.

2. Buitenlandse vrijwilligers in Nederland werkzaam

In 2015 werkt er een buitenlands lid van het internationaal volontariaat vanuit Amersfoort. De personeelslasten, worden – in overeenstemming met de Europese regelgeving – rechtstreeks gedragen door de stichting.

3. Stagiairs

In 2015 heeft een stagiaire van de internationale beweging het team van 't Zwervel ondersteund.

4. Overige, gesalarieerde medewerkers

Voorts waren er in 2015 twee gesalarieerde medewerkers parttime werkzaam in dienst van de Stichting. Een secretariaal medewerkster en een boekhouder/administrateur, waarbij de afrekeningdoelindend

BDO Audit & Assurance B.V.

jaar met pensioen is gegaan en zijn werkzaamheden door een extern boekhoudkantoor is overgenomen. De stichting voerde eind 2015 de loonadministratie voor vier personen (in totaal ongeveer 3,5 fte).

5. Medestanders en ervaringsdeskundigen

Diverse actieve leden werkten belangeloos mee aan de realisatie van de doelstellingen van de beweging in Nederland. Ze zetten zich op uiteenlopende wijzen in binnen de verschillende activiteiten (o.a. werkzaamheden bestuur, lokale steungroepen, Forumactiviteiten, publicaties, administratieve ondersteuning, bouwdagen, de organisatie van 17 oktober (de werelddag van verzet tegen extreme armoede) en Fonto.

F. Algemene onderwerpen

1. CBF

In 2012 is een aanvraag ingediend om het CBF-Keurmerk voor Grote goede doelen om te zetten in het CBF-Certificaat voor Kleine goede doelen, welke is gehonoreerd.

De jaarlijkse toets door het Centraal Bureau Fondsenwerving van het CBF-Certificaat voor Kleine goede doelen gaf het CBF geen aanleiding tot aanvullende opmerkingen of vragen.

We hebben in 2015 geanticipeerd op de veranderingen bij het CBF per 1 januari 2016 die inhouden dat het keurmerkstelsel wordt vervangen door een erkenningstelsel. We voldoen daardoor ook aan de eisen voor erkenning als fondsenwervende instelling waarvan de som der baten niet groter is dan €500.000 per jaar en die langer dan drie jaar actief is in Nederland.

2. Ethiek van fondsenwerving en financieel beleid

- ATD Vierde Wereld is een internationale mensenrechtenbeweging met en voor de armste gezinnen. *"In het verzet tegen armoede en sociale uitsluiting is ieder mens belangrijk"*, aldus Joseph Wresinski (1917-1988), oprichter van de internationale beweging. Voornaamste bron van inkomsten en het grootste kapitaal is de onbezoldigde inzet van veel vrijwilligers.
- De beweging ATD Vierde Wereld Nederland laat geen dure campagnes uitvoeren om nieuwe leden, vrienden of donateurs aan te trekken. Ze betaalt geen reclamebureaus om haar brieven of boodschappen op te stellen. Ze houdt informatieverstrekking in eigen beheer.
- De beweging gebruikt namen en adressen van haar leden, vrienden en donateurs voor eigen gebruik (kwartaalblad, nieuwsbrieven, plaatselijke activiteiten, uitnodigingen). Ze verstrekt de namen en adressen niet aan derden.
- De volontairs zijn allen lid van het internationaal volontariaat van ATD Vierde Wereld. Zij ontvangen allen hetzelfde minimuminkomen ongeacht opleidingsniveau, verantwoordelijkheid, arbeidsverleden of ervaring. Er wordt wel rekening gehouden met de gezinssituatie of met bijzondere omstandigheden en met de levensstandaard van het land waar zij werken.
- Leden van het bestuur werken belangeloos.
- Slechts twee medewerkers bezetten parttime posten die specifieke vakkundigheid en continuïteit vereisen. Zij werken voor algemeen gebruikelijke arbeidsvoorwaarden (CAO Welzijn).
- De beweging besteedt giften en andere inkomsten grotendeels aan haar eigen activiteiten in Nederland. Jaarlijks stelt ze een begroting van baten en lasten op. Wanneer mensen een bijdrage geven voor een bepaald doel wordt hun gift voor die bestemming gebruikt. Over bestemde giften wordt apart verantwoording afgelegd.
- Op bescheiden schaal en afgestemd op concrete situaties draagt de beweging bij aan activiteiten en projecten van de internationale beweging elders in de wereld. In de meeste gevallen betreft dat bijdragen met bestemming.

3. Verantwoordingsverklaring

Aan de jaarrekening is een zgn. verantwoordingsverklaring toegevoegd, een verantwoording met betrekking tot toezicht houden, besturen en uitvoeren, het zo efficiënt mogelijk besteden van het geld van donateurs en het optimaliseren van de omgang met belanghebbenden.

Kosten van eigen fondsenwerving

De stichting is voor haar inkomsten grotendeels afhankelijk van regelmatige vrijwillige bijdragen van leden, medestanders, sympathisanten, partnerorganisaties en andere donateurs. De totale kosten van fondsenwerving bedroegen over 2015 € 17.773,- (2013: € 20.331; 2014 € 21.002). De kosten eigen fondsenwerving, uitgedrukt in procenten t.o.v. baten eigen fondsenwerving, bedroegen over 2015 9,66% (2013: 9,49%; 2014 11,31%). Dit is lager dan de CBF norm van gemiddeld 25% over de laatste 3 jaren. Het bestuur vindt een percentage tussen de 10 en de 15% redelijk.

G. De exploitatie

1. Giften en overige bijdragen

Het totaal baten eigen fondsenwerving in 2015 was € 30.000 lager dan begroot maar € 8.000 hoger dan deze baten in 2014.

Daartegenover stonden ook dit jaar substantiële kostenbesparingen door extra inzet van vrijwilligers of giften in natura, zoals een aanmerkelijke hoeveelheid postzegels.

De algemene giften waren ongeveer 10% minder dan begroot en bijna gelijk aan 2013.

Specifieke giften werden ontvangen voor onderhoud, deze zijn toegevoegd aan het betreffende bestemmingfonds.

Het bedrag aan legaten en schenkingen bedroeg € 45.200 en was daarmee fors hoger dan de opbrengst in 2014 die toen € 13.268 bedroeg, maar toch nog lager dan de begrote € 55.000.

De bijdragen voor lidmaatschap stegen dit jaar met € 1.000 ten opzichte van vorig jaar. Ook de opbrengst van de vakantiegeldactie was zelfs € 1.600 hoger dan het jaar ervoor. Een goed teken, omdat er van 2013 op 2014 voor beide sprake was van een daling.

De verkoop van boeken en wenskaarten was in 2015 ongeveer 40% lager dan in 2014, met name de verkoop van boeken daalde.

De beleggingen vormden een relatieve tegenvaller, de opbrengst daarvan was meer dan € 30.000 lager dan in 2014 en ook nog € 13.000 lager dan begroot.

De huurbaten zijn in vergelijking met het vorige jaar en met de begroting gedaald naar nu € 13.200. De huurbaten bestaan enerzijds uit de huur die vrijwilligers betalen wanneer zij wonen in gebouwen van de beweging en anderzijds uit verhuur van ruimtes voor zover dat de werkzaamheden van de Vierde Wereldbeweging niet in de weg staat.

De details betreffende de bedragen aan giften, de overige bijdragen en inkomsten zijn opgenomen in de cijfermatige toelichting van baten en lasten (zie onder 1.5).

2. Personeelskosten

De personeelskosten zijn per activiteit opgenomen in bijlage 1.

Ten opzichte van het vorige verslagjaar zijn de personeelskosten met ca. € 34.000 gedaald naar €146.212. Dit komt vooral doordat eind maart afscheid is genomen van een van de vrijwilligers en eind oktober van onze boekhouder, ondanks de grote tevredenheid over zijn werk is om financiële redenen gekozen voor een administratiekantoor.

Vorig jaar schreven we dat de afgelopen jaren geleidelijk aan enkele vrijwilligers met pensioen zijn gegaan, maar het streven blijft om jonge mensen in de gelegenheid te stellen zich voor de beweging in te zetten. De personeelskosten kunnen daarom op de lange duur gelijk blijven of zelfs oplopen.

3. Vergelijking begroting 2014 met de werkelijke cijfers

In het algemeen bewogen de uitgaven van de activiteiten zich binnen de begrotingskaders.

De kosten van *fondsenwerving* bedroegen € 17.773 dat is slechts iets minder dan begroot.

De uitgaven voor *beheer en administratie* bedroegen in 2015 € 56.891 (zonder de kosten van belegging van € 9.685) dat is € 4.000 meer dan begroot, vanwege de extra kosten die samenhangen met de overgang naar een administratiekantoor en vanwege inhuur van derden voor vervanging bij ziekte van werknemers.

Onder beheer en administratie vallen verder de vergoeding van de boekhouder-administrateur en de secretariaatsmedewerker, huisvesting van de administratie, kosten salarisadministratie, inschrijving Kamer van Koophandel, de kosten van het bestuur waaronder de verzekering bestuurdersaansprakelijkheid, ondersteuning bij opstellen jaarrekening, kosten accountant en enkele andere geringe kosten.

Het percentage van de administratieve kosten bedraagt in 2015 19,87% van de totale uitgaven (in 2014 14,57%). Het bestuur meent dat het ten opzichte van vergelijkbare organisaties nog steeds aan de lage kant is, niettemin zijn er een aantal maatregelen genomen om deze kosten in de toekomst te laten dalen, waaronder de overgang naar een administratiekantoor.

De kosten van de projecten, zoals vermeld in bijlage 1, waren in het algemeen lager dan begroot. Dit komt door een veelvoud van factoren, zoals lagere kosten groot onderhoud en daarmee lagere huisvestingskosten voor 't Zwervel. De kosten voor Partnerschap zijn beduidend lager dan begroot, omdat de reservering voor een stagiaire niet is gebruikt, het coördinatieteam haar uitgaven sterk in de hand heeft weten te houden, de kosten voor het Vierde Wereldblad € 3.000,- lager uitvielen, de kosten voor de wenskaarten fors lager waren, onder andere vanwege de schenking van postzegels, sterk meevallende kosten voor deelname aan internationale bijeenkomsten. Daarnaast waren wederom de uitgaven van Fonto lager omdat de coördinator nog steeds kampt met een ziekte.

Vooraf is belangrijk de – inventieve - inzet van de vrijwilligers waardoor het gelukt is goedkoper te werken dan was voorzien. Zoals uit de beschrijving van de activiteiten in hoofdstuk D te lezen valt. Bestuursleden ontvangen voor hun werkzaamheden geen vacatiegelden of andere vergoedingen. Onkosten, zoals reiskosten, worden op declaratiebasis vergoed.

4. Vergoeding van de directie

In tegenstelling tot andere organisaties kent ATD Vierde Wereld geen kantoordirectie, maar een coördinatieteam, bestaande uit twee vrijwilligers (fulltime). Zij verrichten merendeels directe inspanningen voor de doelstellingen: hun taak is het om het praktische werk van de actieve leden, projecten en lokale groepen in het land te ondersteunen, te stimuleren en te coördineren.

Het VFI heeft voor haar leden een adviesregeling opgesteld ten aanzien van beloning van "directeuren". Een aantal elementen van deze regeling kan in aanmerking genomen worden. Op basis van deze elementen zou voor 2015 het jaarsalaris voor een fulltime lid van het coördinatieteam rond € 80.000 bedragen. Net als andere leden van het internationaal vrijwilligers van ATD Vierde Wereld in Nederland, ontvangen de twee vrijwilligers van het coördinatieteam het minimumloon, dus op jaarbasis een brutosalaris van € 19.952.

5. Verhouding bestedingen en baten

In het jaar 2015 is de verhouding van bestedingen aan doelstelling en baten 80,0%

Hiermee komt het vijfjaar gemiddelde van bestedingen aan doelstelling en baten (2011 tot en met 2015) dit jaar uit op 89,7%.

6. Het exploitatieresultaat

Het exploitatieresultaat over 2015 is zoals verwacht negatief. Het tekort van € 32.082 is toch iets lager dan het begrote tekort van € 34.709 en ruim lager dan het tekort over 2014 van € 89.400.

De uitgaven waren € 67.000 lager dan begroot. De inkomsten waren € 65.000 lager dan begroot.

Het tekort is nog veel te hoog, want gemiddeld over een aantal jaren dienen de uitgaven en inkomsten elkaar in evenwicht te houden.

Het blijft daarom van groot belang om het contact met potentiële geïnteresseerden in de werkzaamheden van ATD Vierde Wereld te verbeteren en daarmee ook het aantal potentiële gevers. De beweging blijft echter haar eigen benadering en ethiek volgen, ook op het terrein van de fondsenwerving; op deze manier verloopt de uitbreiding van het aantal nieuwe vrienden en donateurs langzamer, maar zal naar verwachting ook diepgaander en duurzamer zijn. De in 2009 gestarte werkwijze van de Forumdagen blijft succesvol en zal evenzeer bijdragen aan een hechtere betrokkenheid van geïnteresseerden bij het werk van de Vierde Wereldbeweging. Dit jaar is verder gegaan met het bewust maken van de organisatoren van de deelactiviteiten van al de kosten die samenhangen met die activiteit en hen te stimuleren tot het werven van fondsen voor hun activiteiten. Bij een beschouwing over de hoogte van het resultaat moet rekening gehouden worden met de gerealiseerde koerswinst effecten van € 6.184 (winst op verkochte beleggingen) en de ongerealiseerde koerswinst effecten van € 16.065 (koersstijging niet verkochte beleggingen).

7. Strategische overwegingen m.b.t. de negatieve exploitatieresultaten

Voor 2016 verwacht het bestuur een tekort van ongeveer € 29.000,-. Dat is € 5.000 minder dan het tekort dat voor 2015 was voorzien.

Er bestaat de mogelijkheid, zoals het verleden liet zien, dat er onverwachtse grote giften komen. De werkelijkheid van de afgelopen paar jaar laat eveneens zien, dat deze minder vaak lijken voor te komen. Dit betekende voor het bestuur dat er gebouwd moest worden aan een andere strategie. In overleg met financiële deskundigen van de internationale beweging is het doel van het bestuur om in de loop van ongeveer 7 jaar te werken aan een forse uitbreiding van het aantal kleine gevers, omdat deze het meest stabiel zijn. Om nieuwe gevers te bereiken is eerst intern voorwerk nodig. Op bestuurlijk vlak is dat het vergroten van inzicht in fondsenwerving en welke mogelijkheden en problemen daarbij kunnen spelen. Dat proces loopt. Een ander proces is de vernieuwing van de beweging die in eerdere paragrafen staat beschreven. Een nieuw, maar realistisch elan, zal niet alleen degenen die direct bij de beweging betrokken zijn inspireren, maar zal ook over kunnen slaan naar anderen en resulteren in nieuwe gevers. Deze "innerlijke vernieuwing" is gaande. Volgende vraag die nog beantwoord moet worden, is of er doelgroepen zijn die de beweging tot nu toe te weinig bereikt, maar die het doel van onze beweging wel kan aanspreken. Het is voor ons van groot belang dat bestaande bronnen ons blijven steunen, maar dat wij daarnaast ons zicht verbreden. Dit is een proces van lange adem, wil het althans leiden tot stabiele inkomsten. De beweging in Nederland beschikt gelukkig over een vermogen dat ingezet kan worden, om de tekorten die in de genoemde periode van 7 jaar te verwachten zijn op te vangen. Maar dan moeten we ook zover zijn dat we voldoende nieuwe inkomsten hebben weten te generen.

Het bestuur acht dit mogelijk en verantwoord. Het houdt wel in dat de op het eerste gezicht riant lijkende vermogenspositie in werkelijkheid veel minder riant is en in de komende jaren, ondanks de vele giften die we ontvangen, toch sterk zal verminderen. Dat is de reden dat het bestuur de maximale continuïteitsreserve aanhoudt en er rekening mee houdt dat voor andere doelen bestemde middelen, zoals een grote verbouwing van het Landelijk Centrum, bij nader inzien anders ingezet moeten worden.

Naast het bereiken van nieuwe gevers blijft het voortdurend zaak om kritisch te kijken naar de uitgaven zonder dat dit ten koste gaat van de activiteiten en doelen van de Vierde Wereldbeweging.

Het bovenstaande betekent dat het bestuur er naar streeft om het negatieve exploitatieresultaat stapsgewijs terug te brengen tot nul, met als lange termijn doelstelling jaarlijks een bescheiden positief resultaat te behalen. Het lagere tekort over 2015 in vergelijking met 2014 is een goede stap in die richting.

In mei 2016 wordt een fondsenwervingsevenement georganiseerd. Daarnaast start de vernieuwde website die een gemakkelijke mogelijkheid biedt voor donatie. Verder komt er een intensieve campagne om deze mogelijkheid onder een breed publiek bekend te maken. Met deze stappen acht het bestuur een bescheiden positief resultaat voor 2017 een reële mogelijkheid.

H. De activa op de staat van bezittingen, schulden en het beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid is afgestemd op de continuïteit van de beweging in Nederland en beoogt deze veilig te stellen. De beleggingen hebben een relatie met de continuïteitsreserve die hierna aan de orde komt. Eind 2008 is m.b.t. de beleggingen een overstap gemaakt naar Sequoia Vermogensbeheer V.O.F en zijn de middelen opnieuw belegd. Ons primaire doel is het kapitaal te behouden, secundair zo mogelijk inflatieverlies te compenseren. Pas op de derde plaats komt eventuele extra opbrengst. Dit betekent dat het bestuur heeft gekozen voor het meest defensieve beleggingsprofiel dat Sequoia kent en houdt in een pakket van beleggingen waar het risico over verschillende soorten effecten is verspreid met een beperkt aandelenpakket (10% tot maximaal 30%).

Daarnaast hanteert de stichting de volgende nadere criteria: Niet beleggen in grondstoffen, valuta en junkbonds. Niet beleggen in bedrijven/organisaties die betrokken zijn bij wapenhandel of betrokken bij kinderarbeid. De stichting wil ook niet beleggen in bedrijven/organisaties die zich schuldig maken aan sociale uitsluiting. Voorts dient de financiële kwaliteit van de bedrijven/organisaties waarin wordt belegd steeds goed te zijn.

De beleggingen in met name obligaties kennen een zo geheten dakpanconstructie, opdat er regelmatig weer gelden vrij komen die zonder extra kosten kunnen worden gebruikt wanneer dat nodig is. In het verslagjaar is € 200.000 van de Binckbank overgeheveld naar de spaarrekeningen bij de ASN en ING bank. Door het vrijkomen van obligaties kwam dit bedrag beschikbaar. Omdat er voldoende middelen op korte termijn beschikbaar moeten zijn van het belegd vermogen (dakpanconstructie) was dit beleggingstechnisch de beste optie. Het bedrag op de spaarrekening behoort tot het belegd vermogen en blijft meetellen voor het defensieve profiel. Wanneer het bedrag op de spaarrekening onder deze € 200.000 uur daalt, zal het aandelenpakket worden aangepast om binnen de grens van 30% aandelen van het totale belegde vermogen te blijven..

Het bestuur overlegt minimaal tweemaal per jaar met Sequoia en heeft zo nodig tussendoor contact. Dit betekent een actief beheer van het vermogen. Zeker in de huidige economisch onzekere tijden vindt het bestuur dit van groot belang.

Het bestuur acht de overgang naar Sequoia nog steeds een verstandige keus.

I. De passiva op de staat van bezittingen en schulden

1. Continuïteitsreserve

In 2004 heeft het bestuur besloten om op termijn een continuïteitsreserve te vormen van één tot anderhalf maal de gemiddelde jaarexploitatie over een reeks van jaren. De norm komt overeen met algemeen geldende criteria voor het vermogen van organisaties als de stichting. De reserve dient om de activiteiten van ATD Vierde Wereld in Nederland te kunnen voortzetten in jaren dat de exploitatie-uitgaven de inkomsten overtreffen. De stichting wil daarmee de onwenselijke situatie uit het verleden voorkomen dat exploitatietekorten leiden tot ontslag van personeel en het beëindigen van de betaling aan vrijwilligers. De exploitatie-resultaten over de laatste jaren onderstrepen het belang van een dergelijke reserve. In 2007 is, dank zij de baten van de overdracht van het Joseph Wresinski Huis aan de gemeente Heerlen, de continuïteitsreserve verhoogd tot € 625.000. Vanwege de daling van de begrote uitgaven acht het bestuur het verantwoord om de continuïteitsreserve te verlagen tot € 500.000.

2. Bestemmingsreserve voor groot onderhoud

In de loop van 2010 werden de resultaten van het bouwkundige onderzoek bekend, dat op verzoek van het bestuur is uitgevoerd. Deze bevatten een advies voor het doen van urgent groot onderhoud. Dit urgente groot onderhoud is in 2011 uitgevoerd. Echter om het Landelijk Centrum aan te passen aan de eisen der tijd lijken omvangrijkere werkzaamheden nodig. In afwachting van het overleg met de internationale beweging als de formele eigenaar van het pand is een bestemmingsreserve aangehouden van € 200.000.

Het bestuur heeft in overleg met het coördinatieteam geconcludeerd dat een andere ruimte huren voor de activiteiten van het Landelijk Centrum op zichzelf mogelijk is, maar dat huur van een andere ruimte in de omgeving van Den Haag niet tot lagere kosten zou leiden. Met de internationale beweging is bezien of overname van het pand wenselijk is. Dat zou aan overdrachtslasten alleen al naar schatting € 20.000 extra kosten betekenen. Gelet op het negatieve financiële resultaat van de beweging in Nederland, dat nog wel enkele jaren vergt voordat dit is weggewerkt, acht het bestuur overname voorshands niet verantwoord.

Het bestuur heeft ook geconcludeerd dat het gebouw momenteel voldoet aan de behoeften van de beweging in Nederland. Voor het voldoen aan de eisen die op de huidige kantoormarkt gebruikelijk zijn, zou waarschijnlijk aanpassing nodig zijn. Het bestuur vindt het echter niet per se nodig om daarvoor reserves aan te houden, anders dan om het gebouw geschikt te houden voor de activiteiten van de beweging. Daarvoor volstaat een kleinere reserve van 50 tot 100.000 euro.. Om deze redenen heeft het bestuur vorig jaar besloten de bestemmingsreserve te verminderen tot € 100.000.

3. De overige reserves

De overige reserves namen met € 59.149- af tot € -50.552. Door de bovengenoemde herschikking bij de continuïteitsreserve wordt dit opgevangen.

Pensioenen volontairs

In 2012 zijn binnen de internationale beweging de pensioenvoorzieningen voor volontairs aan een (periodieke) evaluatie onderworpen. Hieruit is duidelijk geworden, dat er van de bij de stichting in dienst zijnde werknemers slechts bij één volontair een aanvullende voorziening nodig is. Wat de omvang is van deze aanvullende voorziening zal in de loop van 2016 worden bepaald. Hoewel de stichting geen formele verplichting heeft voor de gaten die door verblijf in het buitenland zijn ontstaan in het AOW-pensioen, beschouwt het bestuur dit wel als een morele verplichting, die zich ook kan uitstrekken tot (Nederlandse) volontairs die niet bij haar in dienst zijn (geweest). Om deze reden wil het bestuur een reserve aanhouden van € 75.000 voor gepensioneerde volontairs.

4. Bestemmingsfondsen

Het bestuur heeft in 2009 duidelijkheid verschaft in welke gevallen wel en in welke gevallen geen bestemmingsfonds wordt gecreëerd. Het uitgangspunt is dat voor de gever duidelijk moet zijn dat de gift besteed is aan het door hem of haar aangegeven doel. Bij kleinere giften met een specifieke bestemming, zoals bijvoorbeeld de gift voor een stofzuiger, is voor de gever heel concreet aan te tonen dat de gift aan het doel is besteed (in dit voorbeeld de nieuwe stofzuiger). Besloten is daarom alleen een bestemmingsfonds te creëren voor bestemde giften van € 1000,- of meer en in gevallen waarin de gift niet direct besteed wordt. In 2009 is het aantal bestemmingsfondsen daardoor teruggebracht naar drie. Voor 2015 heeft het bestuur ervoor gekozen het beleid ongewijzigd te laten doorlopen.

5. Volontariaatsfonds

De Stichting ATD Vierde Wereld Nederland heeft met een door de notaris ontworpen akte een 'Fonds op naam' voor het volontariaat opgericht: het volontariaatsfonds. Op 11 april 2011 was dit door de voorzitter en penningmeester van de stichting bekrachtigd.

Het doel van dit fonds is: "het leveren van een financiële bijdrage aan het bestrijden van kosten van het volontariaat en zijn leden binnen en buiten Nederland (waaronder bijvoorbeeld kosten voor ziekte en andere onkosten of het bijdragen in kosten voor organisatie van (inter)nationale volontariaatsbijeekkomsten) en voor uitingen van solidariteit met het internationaal volontariaat." Dit fonds wordt beheerd door twee personen aangewezen door ATD Vierde Wereld. Uit de notariële akte vloeit voort dat dit fonds wel wordt opgenomen in de jaarrekening. De inkomsten en uitgaven worden door de accountant gecontroleerd en de controleverklaring ziet dus ook op dit fonds.

6. Verplichtingen internationale beweging en andere bestemde giften

De bestaande jaarlijkse verplichting van € 11.000 aan de Internationale beweging ATD Vierde Wereld, mede samenhangend met de huur van het pand aan het Regentesseplein, is in 2004 voor vijf jaar kwijtgescholden. De schenker heeft bepaald, dat de huurbedragen bij voorkeur bestemd moeten blijven voor het onderhoud van de gebouwen van de beweging in Nederland; maar ook andere belangrijke investeringen kunnen worden overwogen. In overleg met de chargé de mission voor de financiën van de Internationale beweging is afgesproken om dit te continueren tot een van beide partijen aangeeft verandering te behoeven.

De reserve is op de balans opgenomen onder de titel bestemmingsfonds. Op dit fonds is in 2015 onder meer een beroep gedaan voor noodzakelijk onderhoud aan de recreatieboerderij 't Zwervel in Wijhe en het Landelijk Centrum in Den Haag.

J. Werkzaamheden van het bestuur

Het bestuur van de stichting kwam in 2015 vier keer in vergadering bijeen.

Het bestuur stelde de jaarrekening vast en keurde de begroting goed. Regelmatig terugkerende onderwerpen waren de voortgang van de activiteiten van de beweging, de afwikkeling van enkele erfenissen/legaten, de stand van zaken van de financiën, de fondsenwerving, de stand van het onderhoud, de stand van zaken met betrekking tot de beleggingen, personele kwesties en de samenwerking/relatie van het bestuur met de coördinatiegroep en de internationale beweging.

Het bestuur is vooral in ondersteunende en (rand)voorwaardenscheppende zin betrokken bij de activiteiten van de beweging in Nederland en bestuurt op hoofdlijnen. Het wil haar vaste medewerkers voldoende ondersteuning en zekerheid bieden om concreet inhoud te kunnen geven aan de doelstellingen zoals die geformuleerd zijn in de meerjarenplanning 2013-2017. Het waakt over het welzijn van haar vaste medewerkers en allen die zich daadwerkelijk voor de beweging inzetten.

K. Vooruitzichten

In 2015 is verder voortgegaan op de tijdens het vernieuwingsproces in 2010 ingeslagen weg om "minder te doen om dieper te gaan", hetgeen o.m. tot uitdrukking is gekomen in een strakker vasthouden aan de gemaakte planning en de in dat kader voorziene activiteiten. Door het geringe aantal vaste krachten moet nog vaker en beroep worden gedaan op vrijwilligers.

De vernieuwing blijft zich ook 'vertalen' in o.a. (de inhoud van) het blad Vierde Wereld. In dit kader passen ook de initiatieven om de opgedane kennis en ervaring, zowel voor wat betreft de situatie in Nederland als die, opgedaan en opgebouwd door de internationale beweging onder de publieke aandacht te brengen. Dit is des te meer nodig nu de voortdurende economische en financiële crisis er debet aan is, dat (een groeiende groep) 'arme mensen' het extra moeilijk hebben, zeker in situaties waarin er sprake is van generatie lange armoede resp. van langer durende armoede, die verder gaat dan alleen financiële teruggang.

Het vergroten van het landelijk netwerk met en rond gezinnen in armoede en het vinden en binden van nieuwe vrienden en donateurs te bewerkstelligen, blijft bij dit alles een wezenlijk aandachtspunt, dat in 2015 weer meer zichtbare 'handen en voeten' heeft kunnen krijgen en het volgende jaar nog verder moet worden uitgewerkt m.n. door een verbeterde website met directe mogelijkheden tot donatie en het online verschijnen van het Vierde Wereldblad.

Een gezonde financiële en materiële situatie is en blijft een belangrijk aandachtspunt voor het bestuur van de stichting ATD Vierde Wereld Nederland, eens te meer nu de mondiale financiële en economische crisis, die ook ons land niet ongemoeid laat, de inkomsten extra onder druk zet. In 2015 is verder gegaan met de structurering en activering van de fondsenwerving, zo is een instrument ontwikkeld, de fondswervingsbegroting, om de kosten beter te kunnen vertalen naar de activiteiten die per jaar kunnen verschillen.

Het bestuur wil tenslotte blijven onderstrepen hoe wezenlijk de trouwe inzet van de actieve leden en de onderlinge solidariteit zijn voor het realiseren van haar doelstelling: *ertoe bijdragen schrijnende armoede de wereld uit te helpen*. Het bestuur heeft er alle vertrouwen in dat deze menselijke basis zich de komende jaren verder zal versterken en uitbreiden.

L. Goedkeuring jaarrekening 2015

Het bestuur heeft de jaarrekening 2015 van de stichting ATD Vierde Wereld Nederland goedgekeurd tijdens zijn vergadering van 18 maart 2016.

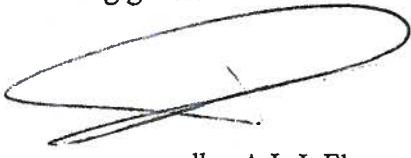
Bij deze gelegenheid wil het bestuur zijn dankbaarheid uiten aan al diegenen die het afgelopen jaar in velerlei vormen ondersteuning aan de activiteiten van de stichting gaven.

's-Gravenhage, 18 maart 2016.

Namens het bestuur,

dhr. D. L. van der Lecq
voorzitter

W.M.C. van Paassen
secretaris

dhr. A.L.J. Flapper
penningmeester

JAARREKENING over 2015**1.1 BALANS PER 31 December 2015**

<u>ACTIVA</u>	1.4.1	2015		2014		
Immateriële vaste activa	1.4.1.1.	€	341	€	459	
Materiële vaste activa	1.4.1.2.	€	<u>31.769</u>	€	<u>32.822</u>	
			€	32.110	€	33.281
Voorraden		€	3.313	€	3.760	
Vorderingen en overlop. activa	1.4.1.3.	€	988	€	1.994	
Effecten	1.4.1.4	€	625.954	€	795.924	
Liquide middelen	1.4.1.5	€	<u>215.929</u>	€	<u>88.578</u>	
			€	<u>846.184</u>	€	<u>890.256</u>
Totaal			€	878.294	€	923.537
<u>PASSIVA</u>	1.4.2					
Reserves en Fondsen	1.4.2.1					
Reserves	1.4.2.1.a					
Stichtingskapitaal		€	45	€	45	
Bestemmingsreserve						
door het bestuur bepaald		€	100.000	€	200.000	
Continuïteitsreserve		€	625.000	€	625.000	
Reserve waardeverschillen beleggingen		€	76.340	€	60.275	
Overige reserves		€	(49.381)	€	(91.403)	
Reserve activa doelstelling		€	32.809	€	33.256	
Reserve activa bedrijfsvoering		€	<u>2.614</u>	€	<u>3.785</u>	
			€	787.427	€	830.958
Fondsen	1.4.2.1.b					
Bestemmingsfonds		€	<u>52.755</u>	€	43.411	
			€	52.755	€	43.411
Schulden	1.4.2.2.					
Op korte termijn		€	<u>38.112</u>	€	<u>49.168</u>	
			€	<u>38.112</u>	€	<u>49.168</u>
Totaal			€	878.294	€	923.537

1.2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN**1.2.1 Baten****Baten**

		Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
Baten uit eigenfondsenwerving	1.5.1	€ 162.801	€ 193.300	€ 154.038
Baten met bestemming	1.5.2.	€ 21.227	€ 34.500	€ 31.607
Subsidie van overheden	1.5.3.	€ 5.926	€ 12.500	€ 6.129
Baten uit beleggingen	1.5.4.	€ 37.113	€ 50.000	€ 66.825
Overige baten	1.5.5.	€ 27.234	€ 28.700	€ 24.991

Som der baten		€ 254.301	€ 319.000	€ 283.590
----------------------	--	-----------	-----------	-----------

1.2.2 Bestedingen aan doelstellingen*(voor specificaties en verdeling van de kosten naar bestemming zie bijlage 1)*

		Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
Het ontmoetingscentrum 't Zwervel te Wijhe	1.6	€ 105.418	€ 128.479	€ 159.679
Partnerschap te Den Haag	1.6	€ 86.134	€ 119.929	€ 89.937
Fonto te Delft	1.6	€ 10.286	€ 14.724	€ 10.325
Ondersteuning internationale projecten	1.6	€ 3.288	€ 9.605	€ 28.005
Sub Totaal		€ 205.126	€ 272.737	€ 287.946

1.2.3. Kosten werving baten

Eigen fondsen werving	1.6	€ 17.773	€ 18.198	€ 21.002
Beleggingen	1.6	€ 8.252	€ 10.000	€ 9.685

1.2.4 Kosten beheer en administratie

Kosten beheer en Administratie	1.6	€ 57.337	€ 52.774	€ 54.357
--------------------------------	-----	----------	----------	----------

Som der lasten	1.6	€ 288.488	€ 353.709	€ 372.990
-----------------------	-----	-----------	-----------	-----------

Resultaat exploitatie		€ 34.187-	€ 34.709-	€ 89.400-
------------------------------	--	-----------	-----------	-----------

Toevoegingen onttrekkingen aan :

Bestemmingsfonds	€ 9.344	-	€ 7.811
Reserve activa doelstelling en bedrijfsvoering	€ 1.618-	-	€ 1.426-
Reserve waardeverschillen beleggingen	€ 16.065	-	€ 15.700
Reserve door het bestuur bepaald	€ 100.000-	-	€ -
Overige reserves (éénmalig)	€ 100.000	-	€ -
Overige reserves	€ 57.978-	-	€ 111.485-
Totaal	€ 34.187-	-	€ 89.400-

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

I. Algemeen

De jaarrekening is conform de Richtlijn Fondsenwervende instellingen ingericht (RJ 650) ingericht en opgesteld
Alle bedragen zijn in gehele euro's .

De doelstelling van de stichting ATD Vierde Wereld Nederland is vermeld in 4.0 : Doel en Aard van de Activiteiten

II Balans

1: Vaste activa

De waardering van de materiële vaste activa heeft plaats tegen verkrijgingsprijs verminderd met de afschrijvingen volgens de lineaire methode. Voor de aanschaffing gedurende het boekjaar vindt afschrijving tijdsevenredig plaats De afschrijvingsperiode is gebaseerd op de verwachte levensduur van de activa . De geschatte levensduur van de activa bedraagt voor ;

- Gebouwen 20 jaar
- Auto 5 jaar
- Inventaris 3 en 5 jaar
- Immateriele activa 10 jaar

Onder de immateriele vaste activa wordt het Benelux registratierecht opgenomen.

2: Beleggingen

De waardering van de beleggingen heeft plaats tegen de actuele beurs waarde per ultimo december 2015 . De nog niet gerealiseerde waarde-verschillen worden verantwoord in de reserve waardeverschillen beleggingen.

3: Vorderingen

De vorderingen zijn opgenomen tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor dubieuze vorderingen.

4: Voorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Voor eventuele incourantheid wordt een voorziening gevormd.

5: Liquide middelen en kortlopende schulden

De liquide middelen en kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarden .

III Grondslagen bepaling van overschotten en tekorten

Het overschot of tekort wordt bepaald als het verschil tussen de Baten en de Bestedingen alsmede de bruto winst uit de verkoop van de artikelen , subsidies van overheden en baten uit beleggingen .

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben .

1: Baten

Binnen de baten uit eigen fondsenwerving worden de donaties, legaten ,giften en verkoop goederen verantwoord .

De baten uit nalatenschap worden verantwoord in het jaar van ontvangst.

Bij de baten uit beleggingen wordt het bruto resultaat vermeld zonder aftrek van kosten .

2: Bestedingen

De kosten van de eigen organisatie worden toegerekend op basis van een realistische doorbelasting die is vastgesteld door het bestuur .

3: Pensioen

De stichting ATD Vierde Wereld Nederland heeft voor haar werknemers een toegezegde-pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen welke afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. De regeling is ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De stichting heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als toegezegde-bijdrageregeling en heeft alleen de verschuldigde premies tot het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

4: Valuta

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

1.4 TOELICHTING OP DE BALANS**ACTIVA 1.4.1.****1.4.1.1. Immateriële vaste activa**

Benelux merkregistratie € Verkr prijs
1178

Afschrijvingen

	Stand per 01-01-15	Afschrij- vingen	Desinvestering	Stand per 31-12-15
	€ 459	€ 118		€ 341

**1.4.1.2. Materiële vaste activa
Mutaties 2015**

	Verkr prijs 01-01-15	Aanschaf- fingen	Desinvestering	Verkr prijs 31-12-15
Materiële vaste activa				
Terreinen - 't Zwervel	€ 29.496	€ -	€ -	€ 29.496
Het ontmoetingscentrum 't Zwervel te Wijhe	€ 240.735	€ -	€ -	€ 240.735
Volkswagen	5.245			5.245
Inventaris	€ 3.746	€ -	€ -	€ 3.746
Saldo per 31 december	€ 279.222	€ -	€ -	€ 279.222

	Stand per 01-01-15	Afschrij- vingen	Desinvestering	Stand per 31-12-15
Afschrijvingen				
Het ontmoetingscentrum 't Zwervel te Wijhe	€ 240.735	€ -	€ -	€ 240.735
Volkswagen	€ 1.923	€ 1.049	€ -	€ 2.972
Inventaris	€ 3.742	€ 4	€ -	€ 3.746
Saldo per 31 december	€ 246.400	€ 1.053	€ -	€ 247.453

	Stand per 01-01-15	Stand per 31-12-15
Boekwaarde		
Terreinen - 't Zwervel	€ 29.496	€ 29.496
Het ontmoetingscentrum 't Zwervel te Wijhe	€ -	€ -
Volkswagen	€ 4.371	€ 2.273
Inventaris	€ 4	€ -
Saldo per 31 december	€ 32.822	€ 31.769

1.4.1.3 Vorderingen

	2015	2014
Debiteuren	€ -	€ 209
Te ontvangen rente	€ 664	€ 1.347
Pensioenfond	€ 227	€ -
Voorschotten / Vooruitbetaald	€ 45	€ 45
Saldo vooruitontvangen- betaald	€ 52	€ 393
Saldo per 31 december	€ 988	€ 1.994

1.4.1.4.A Beleggingen per fonds	2015	2014
SPDE Barclays 0-3	€ 62.856	€ 80.374
iShares Eur .Corp	€ 83.033	€ -
ishares Spain government	€ 10.095	€ 10.112
ishares Italy government	€ 9.543	€ 9.302
SPDR Barclays Inv Grade	€ 40.610	€ 15.237
Heineken 2009-2016	€ -	€ 26.880
iShares Barc Eu Corp,Bond	€ 92.746	€ 63.394
Powershares senior	€ 33.007	€ 15.339
Aegon VAR 2004	€ -	€ 27.600
Vanguard FTSE	€ 37.017	€ 36.270
Delta Lloyd 2010-2017	€ -	€ 27.370
ishares dj stoxx 600	€ 51.660	€ 47.950
SPDR Barclays Convertible Sec. ETF	€ 19.929	€ -
ishares Global Select	€ 20.728	€ 35.222
Think i Boxx AAA	€ 48.272	€ 122.710
DB X II Iboxx	€ -	€ 30.021
Ishares mrkt I Boxx	€ -	€ 93.929
Think Sustianable World	€ 93.958	€ 87.080
BNP Paribas 8,75% 2015-2017 04/01	€ 22.500	€ -
Pershing OTC SPDR	€ -	€ 17.849
Pershing OTC ishares	€ -	€ 49.285
Saldo per 31 december	€ 625.954	€ 795.924

Het in 2015 ongerealiseerd koersresultaat van per saldo € 16.065, -(bestaande uit onttrekking ad € 4.325,- en toevoeging ad € 20.390,-) is ten gunste gebracht van de reserve waardeverschillen beleggingen, waardoor deze uitkomt op € 76.340,-

1.4.1.4. B beleggingen per risico groep

Zakelijke waarden	€ 224.370	€ 224.370
Vastrentende waarden	€ 571.553	€ 571.554
Saldo per 31 december	€ 795.923	€ 795.924

1.4.1.5 Liquide middelen

Binckbank	€ 3.059	€ 5.531
ING Zkl. Spaarrekening	€ 20.957	€ 354
ING rekening courant	€ 51.628	€ 37.086
ING rekening courant Fonto	€ 1.082	€ 2.967
ING rekening courant Wijhe	€ 1.125	€ 2.001
ING rekening courant Partnerschap	€ 1.031	€ 1.419
ING ATD Volontariaatsfonds	€ 19.913	€ 22.333
ASN	€ 116.926	€ 16.112
Kasgeld	€ 208	€ 775
Saldo per 31 december	€ 215.929	€ 88.578

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

datum 07 APR 2016

paraaf

PASSIVA 1.4.2

	2015	2014
1.4.2.1 Verdeling Reserves en Fondsen		
Reserves	€ 787.427	€ 928.172
Fondsen	€ 52.755	€ 43.411
Saldo	€ 840.182	€ 971.583
1.4.2.1.a Reserves		
Stichtingskapitaal	€ 45	€ 45
Saldo	€ 45	€ 45
Bestemmingsreserve door het bestuur bepaald		
Saldo per 1 januari	€ 200.000	€ 200.000
Onttrekkingen boekjaar	€ 100.000	-
Saldo	€ 100.000	€ 200.000
Continuïteitsreserve		
Saldo per 1 januari	€ 625.000	€ 625.000
Toevoegingen boekjaar	€ -	-
Saldo per 31 december	€ 625.000	€ 625.000
Deze reserve dient om de activiteiten van ATD Vierde Wereld in Nederland te kunnen voortzetten in jaren dat de exploitatie-uitgaven de inkomsten overtreffen .		
Reserve waardeverschillen beleggingen		
Saldo per 1 januari	€ 60.275	€ 44.575
Mutatie boekjaar	€ 16.065	€ 15.700
Saldo per 31 december	€ 76.340	€ 60.275
Overige reserves		
Saldo per 1 januari	€ 91.403-	€ 20.082
Mutatie boekjaar	€ 42.022	€ 111.485-
Saldo per 31 december	€ 49.381-	€ 91.403-
Reserve activa doelstelling		
Dit is van het eigen vermogen vastgelegd in de materiële vaste activa (terreinen , gebouwen en voorraden) direct in gebruik van de bedrijfsvoering , zij kan daardoor niet meer voor andere doeleinden worden ingezet.		
Saldo per 1 januari	€ 33.256	€ 33.418
Afschrijving gebouw	€ -	-
Voorraad mutatie	€ -447	€ -162
Saldo per 31 december	€ 32.809	€ 33.256
Reserve activa bedrijfsvoering	2014	2013
Dit is van het eigen vermogen vastgelegd in de materiële vaste activa (inventaris en vervoermiddelen direkt in gebruik van de bedrijfsvoering, zij kan daardoor niet meer voor andere doeleinden worden ingezet.		
Saldo per 1 januari	€ 3.785	€ 5.052
Aanschaf	€	€
Afschrijving	€ (1.171)	€ (1.267)
Saldo per 31 december	€ 2.614	€ 3.785

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

1.4.2.1.b Fondsen**Bestemmingsfonds**

Saldo per 1 januari	€	43.411	€	35.600
Toevoegingen boekjaar	€	11.004	€	11.754
Onttrekkingen boekjaar	€	(1.660)	€	(3.943)
Saldo	€	52.755	€	43.411

Verloopoverzicht bestemmingsfonds

	Stand per 01-01-15	Toe- gevoegd	Ont- trekking	Stand per 31-12-15
Computer Software Fonto	€ 644	€	€	€ 644
Groot Onderhoud Gebouwen	€ 42.767	€ 11.004	€ 1.660	€ 52.111
Volontariaatsfonds	€	€ -	€ -	€ -
Saldo	€ 43.411	€ 11.004	€ 1.660	€ 52.755

1.4.2.2 Kortlopende schulden**Internationale Beweging ATD-Vierde Wereld**

	2015	2014
Saldo per 1 januari	€ -	€ -
Huur Regentesseplein 13, Den Haag	€ 11.004	€ 11.004
Verrekening	€ 11.004	€ 11.004
	€ -	€ -

Het pand wordt gehuurd van International Movement ATD QUART MONDE

De huur penningen worden aan het einde van elk jaar aan ATD Vierde Wereld geschonken en worden verantwoord onder de opbrengsten echter onder voorbehoud dat deze opbrengsten worden besteed voor groot onderhoud .

Overige

Crediteuren	€ 2.841	€ 7.142
Loonbelasting en premies	€ 2.389	€ 3.541
Accountant	€ 9.100	€ 9.100
Vooruitontvangen giften / lidmaatschappen	€ -	€ 390
Volontariaatsfonds	€ 19.913	€ 22.333
Vakantietoeslag	€ 3.869	€ 6.662
Saldo per 31 december	€ 38.112	€ 49.168
Totaal	€ 38.112	€ 49.168

Volontariaatsfonds

ATD Vierde Wereld wenst de ontvangsten van het in verleden gemelde bestemmingsfonds Volontariaatsfonds afgescheiden te houden van haar overige bezittingen. Bij onderhandse acte getekend 20 maart/ 11 april 2011 is dit Fonds opgericht. Dit Fonds wordt beheerd door 2 personen aangewezen door ATD Vierde wereld.

Het Verloop van dit volontariaats fonds :

	2015	2014
Saldo per 31 december:	€ 22.333	17.756
Ontvangen van ATD Den Haag (uit bestemmingfonds)	€ -	750
Ontvangen rechtstreeks op Volontariaatsfonds	€ -	4.684
Uitgaven	€ (2.420)	(857)
Saldo per 31 december	€ 19.913	22.333

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

1.5 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN en LASTEN

	2015	2014
1.5.1 Baten uit eigen fondsenwerving	€ 162.801	€ 154.038
1.5.1.1. Verkoop van artikelen (kaarten, publicaties en DvD)		
Netto omzet	€ 3.856	8.754
Kostprijs	€ -	2.126-
Bruto Winst	€ 3.856	6.628
1.5.1.2. Ontvangen giften		
Giften	€ 86.950	€ 107.060
Eigen Bijdrage	€ 3.260	€ 2.648
Totaal	€ 90.210	€ 109.708
1.5.1.3. Legaten en Schenkingen		
Mevrouw B. Bonthuis	€ -	€ 1.000
Mevrouw M.A van Stokkum-Nijs	€ -	€ 2.269
Dhr./Mw. A.H. van den Hengel	€ 17.000	-
Mevrouw Rouppe v.d. Voort	€ 5.000	-
Mevrouw M.C. Somers-Schneider	€ 5.000	-
Stichting Oud Rande	€ 5.000	-
Mevrouw W. Wolffensperger	€ 200	€ 200
Mevrouw G Eker	€ 10.000	€ 150
Mevrouw B.G.S.M. Smout- van Adrichem	€ -	€ 800
Heer N.H.M. van Jaarsveld e/o	€ -	€ 250
Mevrouw A Breuning	€ -	€ 1.449
Heer E.A.A.M. Broesterhuizen	€ -	€ 150
Mevrouw A .G.F. Aghine- Jansen	€ -	€ 1.000
Heer P.N.Kruyswijk	€ 3.000	€ 6.000
Totaal	€ 45.200	€ 13.268
1.5.1.4. Overige baten fondswerving		
Vakantiegeldbrieven	€ 12.436	€ 10.879
Lidmaatschapsactie	€ 8.922	€ 7.908
Totaal	€ 21.358	€ 18.787
1.5.1.5. Collecten		
Collecten	€ 2.177	€ 5.647
1.5.2 Giften		
Bestemmingsgiften	€ 10.223	€ 19.853
Volontariaats fonds	€ -	€ 750
Groot Onderhoud Gebouwen	€ 11.004	€ 11.004
Totaal	€ 21.227	€ 31.607
1.5.3. Subsidies		
Teruggave energiebelasting	€ 2.726	€ 2.691
Overheid	€ 3.200	€ 3.438
Totaal	€ 5.926	€ 6.129

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 07 APR 2016

paraaf

		2015	2014
1.5.4 Baten			
Rente bank	€	721	€ 861
Rente obligaties en dividend	€	14.143	€ 22.040
Gerealiseerde Koersverschillen Effecten	€	6.184	€ 5.618
Ongerealiseerde Koersverschillen Effecten	€	<u>16.065</u>	<u>€ 38.306</u>
Totaal	€	37.113	€ 66.825
1.5.5 Overige baten			
Huurbaten	€	13.200	€ 19.800
Overige	€	<u>14.034</u>	<u>€ 5.191</u>
Totaal	€	27.234	€ 24.991

2.0 NADERE SPECIFICATIES van de BATEN en LASTEN

2.1 Bestedingen doelstelling in Nederland

Bestedingen aan doelstelling	€	205.126	€ 272.737
Ondersteuning internationale projecten	€	<u>3.288</u>	<u>€ 9.605</u>
Lokale bestedingen	€	201.838	€ 263.132

2.2 Percentages

	Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
Kosten eigen fondsenwerving tov baten eigen fondsenwerving	9,66%	8,0%	11,31%
Kosten beheer en administratie tov totale lasten	19,88%	14,9%	14,57%
Besteed aan de doelstelling tov totale baten	80,7%	85,5%	101,54%

2.3 Toelichting personeelskosten

Lonen en salarissen	€	113.761	€	118.559	€	140.055
Sociale lasten	€	18.858	€	18.578	€	22.835
Pensioenlasten	€	5.459	€	5.841	€	7.025
Vergoeding stagiaires	€	-	€	10.000	€	
Overige personeelskosten	€	<u>8.133</u>	€	<u>8.857</u>	€	<u>10.353</u>
Totaal	€	146.211	€	161.835	€	180.268

2.4 FTE's

Het gemiddelde aantal FTE's in 2015 bedroeg :5,1 (In 2014 : 6,3)

3.0 Niet uit de Balans blijvende verplichtingen

Er is een latente verplichting voor Nederlandse Volontaires die een periode in het buitenland hebben gewerkt. Deze morele verplichting is niet in rechte afdwingbaar. Er is nader onderzoek gaande.

4.0 DOEL en AARD van de Activiteiten**DOELSTELLINGEN VAN DE STICHTING (Art. 3 van de Statuten)**

Lid 1 De stichting heeft ten doel:

- a. Het nemen en steunen van initiatieven die beogen al hetgeen het leven, de persoon en het gedachtegoed van Père Joseph Wresinski betreft levend te houden en bijgevolg:
- b. Het opsporen van en de strijd tegen de maatschappelijke en culturele buitensluiting van mensen, in het bijzonder de meest ernstige vormen daarvan.
- c. Het bijeenbrengen van de armsten en meest uitgesloten in een maatschappelijke stroming, de Vierde Wereld, waarin de armsten met hun bondgenoten (leden van het internationaal volontariaat en medestanders) samen strijden voor een samenleving zonder extreme armoede en maatschappelijke uitsluiting.
- d. Het vertegenwoordigen van de uitgesloten en de verdediging van hun rechten, voor zover en tot zolang zij daar zelf niet toe in staat zijn. Oogmerk is hen ten spoedigste zelf daartoe in staat te stellen.
- e. De volle ontplooiing en participatie van die personen en bevolkingsgroepen, welke het meest misdeeld zijn in de samenleving die hen omgeeft, en wel door middel van daadwerkelijke actie en van wetenschappelijk onderzoek

Lid 2 De stichting tracht haar doel te bereiken door:

- a. Het oprichten, resp. het bevorderen van de oprichting van instellingen die bijdrage tot de oplossing en het verdwijnen van maatschappelijke en culturele uitsluiting.

De stichting richt onder andere op:

- teams van volontairs, behorend tot het internationaal volontariaat van de beweging, gespecialiseerd in het werk te midden van ten achtergestelde en behoeftige milieus;
 - teams van volontairs, behorend tot het internationaal volontariaat van de beweging, gespecialiseerd in wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot armoede en uitsluiting;
 - groepen van medewerkers die de doelstelling van ATD- Vierde Wereld in eigen dorp, stad of regio naar vermogen steunen;
- b. Een nauwe samenwerking met ATD-Vierde Wereld-organisaties in andere landen en met name in het kader van de "Internationale Beweging ATD-Vierde Wereld".
 - c. In de meest geschikte vormen samen te werken met of steun te verlenen aan alle instellingen en organisaties, nationale of internationale, openbare of particuliere, welke kunnen bijdragen aan de verwezenlijking van haar doel.
 - d. In het bijzonder, rechtstreeks of met medewerking van iedere natuurlijke of rechtspersoon, welke haar beginselen onderschrijft, ATD- Vierde Wereld Nederland te verzekeren van samenwerking met de hierop gerichte instellingen en organisaties, waarvan de middelen zullen worden aangewend voor duurzame verwezenlijking van haar doel.
 - e. De publieke opinie waakzaam te maken en algemene belangstelling te doen ontstaan voor de situatie van de maatschappelijke en culturele buitensluiting en voor de middelen die ter bestrijding daarvan kunnen worden aangewend, in het bijzonder door middel van het verspreiden van de door haar verworven kennis op dit gebied.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

1.6 Bijlage 1
Specificatie en verdeling van kosten naar bestemming

Bestemming Lasten	Doelstelling		Werving		Kosten Beleggingen	Beheer en administratie		Totaal 2015	Totaal 2015	Begroot 2015	Totaal 2014
	Het ontmoetings centrum t Zwervel	Partner- schap	Fonto	Ondersteuning Internationale projecten		Eigen Fondsen werving	Algemeen				
Afdrachten ATD											
Publiciteit en communicatie		15.029	-								24.658
Personeelskosten	57.815	52.448	48	1.982	5.791		28.128	15.029	26.113		19.094
Huisvestingskosten	28.203	11.090	4.141		5.415		5.780	146.212	161.835		180.268
Kantoor- en algemene kosten	1.970	677	622		6.567		23.237	54.629	66.721		57.863
Afschrijving								33.073	37.878		39.064
Activiteit	17.430	6.890	5.475	1.306			192	31.293	61.162		52.043
Totaal	105.418	86.134	10.286	3.288	17.773	-	57.337	280.236	353.709	-	372.990

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
 BDO Audit & Assurance B.V.

datum 07 APR 2016

paraaf

Bijlage 2**VERANTWOORDINGSVERKLARING 2015 VAN STICHTING ATD
VIERDE WERELD NEDERLAND**

Het bestuur van de Stichting ATD Vierde Wereld Nederland, hierna ook te noemen “de beweging”, verklaart

1. met betrekking tot de scheiding tussen de functies “toezicht houden” en “uitvoering”

dat de uitgangspunten voor de vitale en formele structuur van de internationale beweging ATD Vierde Wereld in Nederland, hun functioneren en onderlinge relatie en de verhouding met het algemeen secretariaat en de afvaardiging voor de regio Europa van de internationale beweging ATD Vierde Wereld zijn vastgelegd in een werkdocument van september 2008, dat het uitgangs- en vertrekpunt vormt voor de relatie en taakverdeling tussen bestuur en coördinatiegroep en die van bestuur en de internationale beweging.

dat conform het daarin gestelde het bestuur de juridische, financiële en publieke voorwaarden moet scheppen om de vitale structuur, waarin de uitvoering plaatsvindt, te ondersteunen en in stand te houden.

dat er sprake is van een regelmatig overleg tussen de nationaal coördinator en de voorzitter van het bestuur teneinde een goede afstemming tussen de formele en de vitale structuur te waarborgen en fricties te voorkomen resp. tot een minimum te beperken.

dat de nationaal coördinator aanwezig is tijdens de bestuursvergaderingen, teneinde een toelichting te geven op het verloop van de activiteiten, die plaatsvinden in de vitale structuur, alsmede de uitwisseling en discussie daaromtrent te ondersteunen. Dit naast de afstemming qua intenties en geïnformeerd zijn, die uitgaat van diens aanwezigheid tijdens de bestuursvergaderingen en het periodieke overleg met de voorzitter.

2. met betrekking tot de optimalisatie van de effectiviteit en de efficiency van de bestedingen

dat er in 2015 in iedere bestuursvergadering, en wel aan de hand van een door de boekhouding in overleg met de penningmeester opgemaakte tussenbalans, is stil gestaan bij en gekeken naar de stand van/het al dan niet in de pas lopen van de inkomsten en uitgaven en de mate waarin activiteiten hebben bijgedragen aan de hoofddoelstellingen.

dat het bestuur er in de tweede helft van 2008 voor heeft gekozen de bij Van Lanschot Chabot belegde gelden voortaan (actiever) te laten beheren en wel door Sequoia Vermogensbeheer middels een laag risicoprofiel. Het primaire doel hierbij is behoud van het kapitaal, met als secundaire doel inflatieverlies zo mogelijk te compenseren. Pas op de derde plaats komt een eventuele extra opbrengst. Dit heeft in 2015 geleid tot een per saldo positief resultaat, dat iets lager was dan begroot. Hetgeen – in acht genomen ook de beleggingsresultaten gedurende eerdere jaren - de juistheid van de keuze van de doorgevoerde optimalisatie nog eens bevestigt.

dat in 2015 voortgegaan is met de stapsgewijze activering van de fondsenwerving, hetgeen zich naar verwachting in 2016 e.v. jaren ook (voorzichtig en stapsgewijs) zal gaan vertalen in hogere opbrengsten fondsenwerving.

3. met betrekking tot de optimalisatie van de omgang met belanghebbenden

dat onder belanghebbenden in de zin van het functioneren van de Stichting ATD Vierde Wereld Nederland in de eerste plaats worden verstaan de personen en gezinnen, betrokken bij de activiteiten van de beweging, die zelf armoede van dichtbij ervaren;

dat telkenjare - in 2015 op 12 september - door bestuur en coördinatiegroep een jaarvergadering wordt geïnitieerd, tijdens welke het bestuur en de coördinatiegroep, die de activiteiten van de beweging in Nederland coördineert, rekening en verantwoording afleggen van de uitgaven en inkomsten, zoals tot uitdrukking gebracht in de jaarrekening betreffende het achterliggende begrotingsjaar.

dat er (ook) in 2015 bij de diverse activiteiten van de beweging in Nederland en met name met betrekking tot de Forumdagen, die hier het speerpunt van vormen, overleg en afstemming heeft plaatsgevonden met name de mensen, die actief betrokken zijn bij deze (Forum) activiteiten, en meer specifiek met degenen onder hen, die (langdurige) armoede van dichtbij kennen.

dat donateurs, ingeval van een grotere gift, consequent, zo mogelijk binnen een maand, via een brief zijn geïnformeerd over actuele activiteiten binnen de beweging. Donateurs ontvangen desgevraagd een jaarverslag en/of een recent exemplaar van het blad "Vierde Wereld", dat vier keer per jaar verschijnt. Op deze manier wordt getracht een goed contact met (ook) donateurs in stand te houden en relevante informatie te verschaffen van activiteiten en ontwikkelingen binnen de beweging.

4. met betrekking tot de functiescheiding tussen bestuur en coördinatiegroep

dat aan het principe van functiescheiding tussen uitvoeren, besturen en toezicht invulling is gegeven conform het gestelde in de statuten, nader uitgewerkt in het werkdocument "Uitgangspunten voor de vitale en formele structuur van de internationale beweging ATD Vierde Wereld in Nederland, hun functioneren en onderlinge relatie en de verhouding met het algemeen secretariaat en de afvaardiging voor de regio Europa van de internationale beweging ATD Vierde Wereld" van september 2008;

dat de nationaal coördinator in de gelegenheid is gesteld de bestuursvergaderingen bij te wonen en een toelichting te geven op de activiteiten binnen de vitale structuur, van welke gelegenheid hij resp. ingeval van zijn verhindering de medestander met wie hij samen de coördinatiegroep vormt, consequent gebruik heeft gemaakt;

dat het bestuur op hoofdlijnen en op afstand functioneert, met dien verstande, dat er in de gevallen, dat dit nodig wordt geacht, overleg en afstemming plaatsvindt met de nationaal coördinator en de coördinatiegroep en indien nodig met team Europa van de internationale beweging, met de intentie, dat de activiteiten, genoemd in de activiteitenplanning zoveel mogelijk doorgang kunnen vinden resp. dat er, waar/wanneer dat gewenst is, temporisering plaatsvindt.

's-Gravenhage, 18 maart 2016.

Namens het bestuur,

dhr. D. L. van der Lecq
voorzitter

W.M.C. van Paassen
secretaris

dhr. A.L.J. Flapper
penningmeester

Bijlage 3**All Together for Dignity: ATD Vierde Wereld Nederland Jaarplan 2016****I. Inleiding:**

We horen van mensen die al jaren proberen om uit generatie lange armoede te komen, dat ze het gevoel hebben weer terug bij af te zijn. Wij vragen:

- Ophouden om mensen in armoede als fraudeurs te zien, hen voortdurend te stigmatiseren en te controleren. Internationaal hebben wij het begrip sociale discriminatie gelanceerd. Ruimte geven aan de intelligentie van allen en aan ieders ontwikkeling. Voorrang geven aan het delen van kennis en het smeden van onderlinge banden, zodat we écht verantwoordelijkheid voor elkaar dragen.
- Elke mens zien als een gelijkwaardige burger en écht prioriteit geven aan de waardigheid van alle mensen.
- Ophouden om vóór mensen te denken. Leren van en met elkaar en in het bijzonder met de allerarmsten. Zij hebben de noodzakelijke ervaring en kennis om te kunnen aangeven of onze samenleving een echte democratie is. Zij weten wat het is om uitgesloten te zijn en kunnen ons daarom ook leren wat er nodig is om niemand uit te sluiten.

We zullen dit jaar opnieuw, overal in de wereld en dus ook in Nederland, de zin die de oprichter van de Vierde Wereld heeft laten beitelen in een van de mooiste pleinen in Parijs, het plein van de Mensenrechten, onder ieders aandacht brengen.

"Waar mensen gedoemd zijn in armoede te leven, worden de Rechten van de Mens geschonden. Zich verenigen om die rechten te doen eerbiedigen is een dure plicht." (Joseph Wresinski)

Ooit was het immense lijden van mensen die gebukt gingen onder slavernij de reden voor een wereldwijde mobilisatie die haar afschaffing tot gevolg had. De Vierde Wereld Beweging, met de armsten voorop, staat voor een wereldwijde erkenning van armoede als schending van ondeelbare mensenrechten en het uitroeien van armoede overal in de wereld.

II De Vierde Wereld Beweging in Nederland in 2016, ...:

- Op zoek gaan naar hen die geen stem hebben, blijft ook in 2016 ons motto met het doel om samen met hen en de andere leden van de beweging, de volgende onderwerpen uit te diepen:
 - Bouwen aan kennis en toegankelijk onderwijs – elk stel hersenen telt – bouwen aan een samenleving met de intelligentie van allen.
 - Een economie bevorderen die de mens en de aarde respecteert.
 - Samen opkomen voor Mensenrechten en vrede.
- Met de allerarmsten in de voorhoede zullen wij burgers samenbrengen om na te denken over de bestrijding van de armoede en de uitsluiting in Nederland en in de wereld.
- Met het manifest dat in 2014 geschreven is, doen wij een oproep aan alle inwoners van Nederland om met man en macht te werken voor ondeelbare mensenrechten voor iedereen.
- We werken aan het toegankelijk maken van de kennis van armoede en uitsluiting. We willen deze kennis delen en mensen vormen die zich willen inzetten.
- Om onze onderlinge verbondenheid te vergroten gaan we cultuur, kunst en creativiteit samen ervaren en ontwikkelen.
- We zullen met name aan jongeren de mogelijkheden bieden om zich langdurig, met daadkracht en frisse ideeën, in te zetten.
- Wij willen werken aan een gezonde financiële basis.

- Wij willen werken aan een sterkere vertegenwoordiging van de armsten naar de samenleving en politiek en meer verbanden aangaan met partnerorganisaties en werkers uit beroepsgroepen die in directe relatie met de armsten staan.
- Met het project "groot onderhoud 't Zwervel" willen wij de boerderij duurzaam en wederom aanpassen aan de eisen die in onze tijd worden gesteld.

III Activiteiten 2016

1. Vierde Wereld Forum

Drie Forumdagen in 2016 (12 maart, 28 mei en 10 september Forumdag XL (vergelijkbaar ontmoetingsdag). Uitgewerkt worden o.a. de thema's: Asielzoekers, spanning in de wijken, schuldhulpverlening en bewindsvoering. Dit jaar willen wij de talenten benoemen die wij in kunnen zetten om ons tegen armoede en uitsluiting te verzetten. Met groepen uit het land kijken naar hoe ver wij gekomen zijn en nieuwe energie opdoen om in de wijk en in de lokale politiek weer anderen aan te spreken. Het schandaal van de armoede onder woorden brengen en vooral ook benoemen wat wij er samen met partners, overheden en instanties aan kunnen doen. De eerste Forumdag worden verantwoordelijkheden genomen voor acties in 2016 in de lokale groepen. De volgende forumdagen stellen wij die plannen bij, delen wij de vooruitgang en maken wij verdere plannen om nieuwe vrienden bij ons werk te betrekken.

2. Zomerfora

Twee fora (11 - 16 juli en 1 - 6 augustus). Voorbereiding van het internationale campagnejaar 2017.

Tijdens het eerste zomerforum wordt gewerkt aan het ontwikkelen van een lespakket voor scholen en het uitzoeken van citaten, t.b.v. een prijsvraag, van Joseph Wresinski, de oprichter van de Vierde Wereldbeweging van wie wij in 2017 vieren dat hij 100 jaar geleden is geboren. Tijdens het tweede forum zal worden gewerkt aan de culturele route en zullen er kunstwerken worden ter ondersteuning van het campagnejaar 2017.

3. Lokale groepen

Actie met en ondersteuning van groepen mensen die in hun plaats of regio samen optrekken tegen armoede (o.a. Den Haag, Zoetermeer, Breda, Oss, Amersfoort, Wijhe, Heerlen, Utrecht,... en kleine groepjes verspreid in het land.) Deze groepen hebben eigen activiteiten zoals straatraad (Breda), Ubuntuhuis (Utrecht), Volksuniversiteit (Heerlen), Samenwerking met partners (Oss), Straatbibliotheek en wijkforum (Zoetermeer), Ondersteuning actie boerderij (Wijhe), ondersteuning LC (Den Haag).

4. Kennisvergaring

In 2016 werken wij toe naar de conclusies van onze gemeenschappelijke ambities 2012 - 2017:

- Op zoek gaan naar de mensen die geen stem hebben en hen aan het woord laten.
- Bouwen aan kennis en toegankelijk onderwijs – elk stel hersenen telt – bouwen aan een samenleving met de intelligentie van allen.
- Een economie bevorderen die de mens en de aarde respecteert.
- Samen opkomen voor Mensenrechten en vrede.

5. 17 oktober

Organiseren en ondersteunen van activiteiten rond 17 oktober; de Werelddag van Verzet tegen Extreme armoede. In 2015 zullen activiteiten worden georganiseerd in Den Haag, Wijhe, Amersfoort, Utrecht, Oss en Heerlen. Ook andere steden nemen vergelijkbare initiatieven waar wij zoveel als mogelijk bij aanwezig willen zijn om ondersteuning te verlenen.

6. Nabijheid gezinnen

Het actief op zoek blijven gaan, in duoschap, naar nieuwe gezinnen of groepen in de samenleving die werden uitgesloten en het ondersteunen van vrienden die hierin actief willen zijn. Het bezoeken en onderhouden van contacten met gezinnen verspreidt over het land. Interviews worden gemaakt welke in een later te bepalen vorm aan de buitenwereld zullen worden gepresenteerd t.b.v. het campagnejaar 2017.

7. Vorming en kennisdeling.

Het bieden van gelegenheden aan mensen die armoede in hun leven kennen en mensen die bij hen betrokken zijn om zich te vormen om inhoud te geven aan het delen van kennis tussen groepen, academici, en professionals in de samenleving. Hiervoor stellen wij de boerderij ter beschikking aan groepen die samen met onze leden deze kennis willen verdiepen en delen.

8. Fonto

Om de geschiedenis van de armste gezinnen in Europa zichtbaar te maken, werkt het Vierde Wereld-project Fonto o.a. aan het doel is de armsten hun wortels te laten terugvinden, waardoor zij trots kunnen zijn op hun moedige voorouders en hun eigenwaarde kan groeien. Tevens kunnen niet-armen door het toegankelijk maken van deze geschiedenis meer waardering en respect voor de armsten krijgen en de armsten meer als onmisbare volwaardige burgers tegemoet gaan treden.

9. Vergroten bekendheid

Eind mei, begin juni wordt een evenement georganiseerd voor de lancering van de nieuwe website. Tegelijkertijd zal het Vierde Wereld blad ook online gaan verschijnen. Vanuit de beweging zijn werkers en leden beschikbaar om lezingen te houden over actuele onderwerpen, boeken en kennis over de uitgangspunten van de Vierde Wereld en haar grondlegger Père Joseph Wresinski.

10. Jongerenactiviteiten

Vanuit de boerderij zullen bouwdagen worden georganiseerd voor individuele jongeren en groepen. Ook zal worden deelgenomen aan activiteiten die worden georganiseerd door de internationale Vierde wereld Jongerenbeweging Djynamo. Tijdens deze dagen wordt door de jongeren de visie van de beweging op hun eigen wijze opnieuw verwoord. Jongeren zullen worden betrokken bij de activiteiten van de lokale groepen.

11. Boerderijdagen

Tijdens de boerderijdagen staat de boerderij ter beschikking voor groepen die hun engagement samen met de allerarmsten willen verdiepen. Bijvoorbeeld zal de groep Zoetermeer zich tijdens deze dagen bekwamen in het organiseren van een straatbibliotheek. Beroepsgroepen, als beleidsmakers, maatschappelijk werkers e.d. worden hiervoor, al naar gelang onze kracht, vanuit de boerderij actief benaderd om kennis te delen met delegaties van de lokale groepen. Ook lokale groepen kunnen tijdens deze dagen gebruik maken van de boerderij om hun activiteiten te plannen of te evalueren of anderzijds verdieping in hun actie te vinden.

12. Europese Volksuniversiteit

Verantwoordelijken van de lokale groepen zullen op de boerderij de Europese Volksuniversiteit voorbereiden welke in november in Brussel zal worden gehouden met delegaties uit de landen waar ATD in Europa actief is.

13. Fondswerving

Extra inspanningen zullen worden getroffen om de beweging financieel gezond te houden. Dit zal o.a. tot uitdrukking komen tijdens een evenement ter gelegenheid van de lancering van de

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

nieuwe website eind mei, begin juni, met de nadruk op het verwerven van fondsen via dit medium.

14. Vorming jonge vrijwilligers

Vaste werkers van de beweging uit Europa zullen op de boerderij bijeenkomen om hun eerste twee jaar van engagement te evalueren en vooruit te kijken naar de toekomst. Zij zullen ook de eigenheden van de beweging in Nederland beter leren kennen en de vrijwilligers ondervragen.

15. Evaluatie - programmering

In november zal een evaluatie - programmeringsweek worden georganiseerd waarbij groepen in verschillende samenstelling het afgelopen jaar zullen evalueren en uiteindelijk het jaarprogramma voor 2017 op zullen stellen

Bijlage 4

	BEGROTING 2016
FONDSSENWERVING	
Baten uit eigen fondsenwerving	
Giften en bijdragen	€ 100.300
Giften met bestemming	€ 58.000
Legaten	€ 55.000
Lidmaatschappen int. Beweging	€ 14.000
Vakantiegeldbrieven	€ 15.000
Totaal baten eigen fondsenwerving	€ 242.300
kosten eigen fondsenwerving	€ 12.586
In % van baten eigen fondsenwerving	5%
Verkopen publicaties en wenskaarten	
Resultaat verkopen publicaties	€ 300
Resultaat verkopen wenskaarten	€ 7.500
Totaal resultaat verkopen	€ 7.800
Resultaat eigen fondsenwerving	€ 237.514
Rentebaten en resultaat beleggingen	€ 42.500
Overheidssubsidies	€ 2.500
Overige baten en lasten	€ 18.000
Totaal beschikbaar voor de doelstelling	€ 300.514
BESTEDINGEN AAN DOELSTELLINGEN	
Ontmoetingscentrum 't Zwervel te Wijhe	
eigen activiteiten	€ 28.443
uitvoeringskosten	€ 120.689
Totaal	€ 149.132
Partnerschap te Den Haag	
eigen activiteiten	€ 45.768
uitvoeringskosten	€ 69.871
Totaal	€ 115.638
Fonto te Delft	
eigen activiteiten	7.205
uitvoeringskosten	7.594
Totaal	14.799
Ondersteuning internationale projecten	
eigen activiteiten	€ 6.100
uitvoeringskosten	€ 2.021
Totaal	€ 8.121
Overige, administratie en beheer	
uitvoeringskosten	€ 42.061
Totaal	€ 42.061
Totaal benodigd voor de doelstelling	€ 329.751
Resultaat	€ 29.237-